

accent

I FOKUS:
VAD ÄR
RISKBRUK,
MISSBRUK OCH
BEROENDE?

"FOLK FÅR TYCKA VAD DE VILL"

Sebbe Staxx väljer bort drogerna och hatet

**HAN KAN
BLI NÄSTA
ORDFÖRANDE**

Valberedningens
förslag är klart

**IOGT-NTO OCH
RASISMEN**

Borde vi jobba mer med
integration och mot rasism?

Vill du värva i sommar?

I sommar kommer IOGT-NTO att vara ute i Sommarsverige! Vi besöker följande platser:

Arrangemang

Torp (Örebro)

Nyhem (Mullsjö)

Kongress (Lund)

GeKås (Ullared)

Dansbandsveckan (Malung)

Urkult (Näsåker)

Stora Nolia (Umeå)

Nordstan (Göteborg)

Datum

(14)15–21 juni

(12)15–21 juni

22–27 juni

6–12 juli

12–18 juli

30 juli–1 augusti

1–9 augusti

10–16 augusti

Distrikt

Örebro

Jönköping

Skåne

Halland

Dalarna

Västernorrland

Västerbotten

Göteborg- och Bohuslän

Vi har redan flera som är intresserade av att vara med och värva. Hur ser din sommaralmanacka ut?

Hör av dig om du är ledig och intresserad av att vara med vid ett eller flera tillfällen.

Kontakta snarast Winnie:

✉ winnie.blom-jensen@iogt.se

☎ 0701-90 84 61

eller Robert:

✉ robert.lindh@iogt.se,

☎ 0733-72 62 19

Magiska möten på Junis kongress

I Junis är det viktigt att alla har möjlighet att delta. Därför står förbundet för ombudens alla kostnader inklusive boende och fester. Det borgar för att alla distrikt kan delta och få vara med när den rätta Juniskänslan infinner sig. På kongressen i Lund finns alla förutsättningar för att det ska bli en kongress som ger härliga minnen för både junisar och ledare! Vår förhandlingssal i studentcaféet Athen är ljus, rymlig och inbjudande och under veckan kommer den att spegla Junis verksamhet på olika sätt. Du som besökare är välkommen in att ta del av Juniskänslan, lyssna på diskussionerna och delta i sången och skratten!

I Junis är det barnen som styr!

Ombuden består oftast av ledare barnen valt ut att representera distriktet, men på Rådslagslägret under veckan kommer ett 50-tal junisar från hela Sverige att tillsammans med ombuden arbeta fram konkreta förslag till Junis arbetsplan 2016–2017. Självklart ska vi ha lite Junismys på kvällen också!

Junis höjer rösten för alla barn

Direkt efter lunch på fredag håller vi ett seminarium om Junis arbete för barn som växer upp i familj med missbruk. Då presenteras godbitar och funderingar ur årets rapport om kommunernas arbete och vad den senaste forskningen visar om erfarenheter av samverkan och stöd. I mån av plats är alla intresserade välkomna att komma in och lyssna!

Välkommen till Junis kongress!

Läs mer om Junis kongress i kongressbroschyren och på www.nykter15.se

I rörelse. Borde IOGT-NTO jobba mer mot rasism och för integration? Och vad kan vi lära oss av rörelsens historia?

Junis. I det lilla samhället Ställdalen i Dalarna finns en flyktingförläggning. Den lokala Junisföreningen finns på plats för filmvisning och andra aktiviteter.

Porträtt. Överallt har han skapat rubriker. Men efter tre vändor i fängelset hände något med Sebbe Staxx – i dag tar han avstånd från droger, våld och hat.

I fokus. Var går gränsen mellan bruk och missbruk? Finns det någon riskfri konsumtion? Vad är riskbruk och vad är beroende? Vi reder ut begreppen.

Nykterhet. Föreningen i Gunnebo behövde få upp ångan igen. Någon föreslog tedans, en verksamhet som visade sig vara ett framgångsrecept.

IOGT-NTO-kampanj belönas i PR-tävling | 6

IOGT-NTO:s kampanj Alkoholstör har vunnit två priser i Pollie Awards, bland annat fick den guld i "Best use of humor".

Rekordmånga nya medlemmar | 8

Redan i mars hade IOGT-NTO redan värvat strax över 1 000 nya medlemmar, vilket är långt mer än samma period tidigare år.

Låga betyg ökar risken för alkoholproblem | 10

Låga slutbetyg i grundskolan ökar risken att drabbas av alkoholsjukdom i vuxen ålder.

Kongresspeppen är här | 4

LEDARE Pierre Andersson är peppad inför årets höjdpunkt: Kongressen i Lund.

"Dags att bli alkoholpolitiker" | 46

ORDFÖRANDEN Andrine Winther tycker att fler borde engagera sig i alkoholpolitiken.

OMSLAGSFOTO
Jonas Eriksson

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Ses vi i Lund?

Kongress-peppen!

I skrivande stund håller vi på att förbereda det första avsnittet av "Snack med Accent" som kommer att sändas tre gånger under våren. Ett direktsänt soffprogram med intressanta gäster – där vi tar upp de mest intressanta frågorna inför sommarens kongress.

När du får den här tidningen i din hand har första avsnittet redan sänts, men du kan enkelt kolla på det i efterhand på vår sajt (accentmagasin.se). Och du, boka redan nu in de två kommande sändningarna: den 19 maj och den 9 juni kör vi igen, båda gångerna klockan sju på kvällen.

Att med små resurser kunna sända live-teve via nätet är (fortfarande!) rätt coolt. I takt med att tekniken utvecklas och alla gör det själv-sändare blir duktigare höjs kraven också hos publiken – vi ska göra vårt bästa för att det ska bli bra ljud och bild. Och intressant innehåll förstås!

I dagarna blev det klart att jag under hösten lämnar posten som chefredaktör för Accent. Detta för att anta nya utmaningar inom IOGT-NTO-rörelsens internationella verksamhet – något jag verkligen ser fram emot. Det var inget enkelt beslut. Att få utveckla och rå om en tidning har varit en ynnest. Som tur är får jag göra ytterligare ett par nummer innan det blir dags att kliva av!

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Gör Godtemplardrickan mer tillgänglig

■ Förra året firade Godtemplardrickan tjugoförstaårsjubileum, vilket stod i Accent nr 2/2014. Men varför är Godtemplardrickan så svår att få tag i? Jag har själv försökt få min lokala Konsum och ICA att sälja den och de började, men eftersom reklamen inte slog igenom så drog de in den igen.

Jag tycker att Godtemplardrickan har blivit väldigt otillgänglig, vi kan köpa den på distriktet, men ingen annanstans. IOGT-NTO centralt borde jobba för att Godtemplardrickan säljs i butiker och på Systembolaget.

Drycken är ju festlig och bra som alkoholfri dryck. Tänk nu när det blir examensfester, ifall alla drack GT-dricka i stället.

Det vore roligt ifall vi vid värkning kunde berätta för nya medlemmar var de kan köpa Godtemplardrickan. Vi skulle kunna sälja ännu mer om vi satsade – och det vore väl käckt?

Tycker debatten kan väckas till liv, det är förmånligt för våra medlemmar att bjuda på vår egen dricka.

KERSTIN NILSSON, KUNGÄLV

Mest läst på accentmagasin.se

Senaste månaden

1. Tony Irving om nykterheten: "Jag är faktiskt helt frälst!"
2. Här är förslaget till ny förbundsstyrelse
3. Cannabis som laglig medicin – nu i Sverige
4. Han föreslås bli nästa ordförande för IOGT-NTO
5. Sju myter om cannabis och legalisering
6. Sebba Staxx vill lämna det förflutna bakom sig
7. Ny undersökning visar: Måttligt drickande skyddar inte hälsan
8. Så många missbrukar i Sverige – ny unik kartläggning
9. Bloggreklam anmäls av Sprit & vinleverantörernas vd
10. Konflikten i Växjö fortsätter

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 14 april
Nästa nummer kommer ut: 12 juni

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Digitalredaktör
073-372 62 53, nathalie.andersson@iogt.se

Tobias Berving & Olof Rydén
ETC Kommunikation

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Jonas Eriksson, Rune Nilsson, Majken Öst-Söderlund, Phia Bergdahl **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundsansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammalgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)** och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Pierre Andersson, tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

10-17sept

Rundresa till Lissabon och norra Portugal där du får uppleva vackra landskap, charmiga medeltidsstäder, historiska monument och byggnader i en ganska okänd del av Europa.

Vill du veta mer ?

Kontakta SOBER-resor,
Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen,
Tel. 031-265330, eller sänd ett
mail till; soberresor@telia.com

**SOBER
RESOR**

www.soberresor.se

Kallelse

Wendelsbergs och Tollares
folkhögskolors förbundsstämmor
hålls, i samband med IOGT-NTO:s
kongress i Borås, den 28 juni 2015,
klockan 8.30.

Motioner skall vara inlämnade till
respektive skolstyrelse
senast den 8 maj 2015

Skolstyrelserna för
Wendelsbergs folkhögskola och
Tollare folkhögskola

VÄRVNINGSTIPS INFÖR FNV

NU SLÄCKER VI NER ALKOHOLREKLAMEN

VÄRVA MED KAMPANJEN!

Vårt arbete mot alkoholreklam är ett tydligt exempel på den nytta vi gör i samhället. Det är också en kampanj som har stort stöd hos allmänheten.

- Använd kampanjen som en isbrytare eller diskussionsstartare vid värningen.
- Gör en namninsamling. En underskrift är ett steg närmare medlemskap.

Material för värkning, namninsamlingar och affischering kan du beställa på iogt.se/fnv.

FLER VÄRVNINGSTIPS INFÖR FOLKNYKTERHETENS VECKA

Under värvarskampanjen Gör en 10:a under april har vi fått in förslag på aktiviteter som är tänkta att användas under Folknykterhetens vecka.

På hemsidan hittar du några av dessa bra aktiviteter. Det är bara att gå in, inspireras och låna. Förslagen går naturligtvis lika bra att använda under resten av året.

Hitta förslagen på iogt.se/fnvtips.

Mobilappen för nyktra

ALKOHOL En app för nyktra alkoholister, kan det vara något? Det tyckte i alla fall amerikanen Antoine Nauleau som efter att han blivit nykterist skapade Sober-app. Det var för åtta månader sedan. Nu gör appen succé.

Med den kan människor som tagit sig ur missbruk och beroende lättare etablera och behålla sina nätverk – och också hitta andra med liknande bakgrund.

De flesta som använder appen kommer från San Francisco, Los Angeles, Houston och

Florida. Men det finns användare över hela världen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Socialutskottet vill familjeklassa droger

NARKOTIKA Majoriteten i riksdagens socialutskott vill att generisk klassning av nya drogämnen införs, i stället för att varje substans narkotikaklassas var för sig.

Beslutet i utskottet togs av en politisk majoritet med alliansen och SD, medan regeringspartierna reserverade sig.

– Vi är inte emot egentligen, men tycker att klassningsfrågan behöver belysas ordentligt för att få fram fakta och kunskaper, säger Karin Rågsjö, Vänsterpartiets ledamot i socialutskottet, till Drugnews.

Frågan om för- och nackdelar bereds nu på Socialdepartementet.

SVEN LILJESSON/DRUGNEWS

En grupp IOGT-NTO-medlemmar poserar med den belönade stören i Almedalen 2014.

FOTO: SAMUEL SOMO

IOGT-NTO-kampanj belönas i PR-tävling

IOGT-NTO:s kampanj Alkoholstör har vunnit två priser i Pollie Awards, bland annat fick den guld i "Best use of humor".

RÖRELSE Alkoholstör bedrevs under sommaren och hösten 2014 som ett led i IOGT-NTO:s arbete mot alkoholreklamen. En bärande del var att privatpersoner genom kampanjsajten fick möjlighet att skicka en fråga till över 5 000 riksdagskandidater om hur de ställer sig till att skärpa lagstiftningen för alkoholreklam.

Över 25 000 frågor skickades och närmare hälften av kandidaterna svarade.

En annan del av kampanjen var att underlätta och uppmuntra anmälningar av alkoholreklam till Konsumentverket – något som ledde till att antalet anmälningar under perioden ökade med 800 procent jämfört med det normala.

Vid en gala i New Orleans för Pollie Awards, en tävling arrangerad av The American Association of Political Consultants fick IOGT-NTO:s kampanj Alkoholstör guld i kategorin "Best use of humor" och silver i kategorin "Best use of the internet". Priset brukar ibland kallas de politiska kampanjernas Oscarsgala.

– Jag är oerhört stolt över vad den här gamla folk rörelsen kan leverera i nutid, säger Linda Engström, kommunikations- och påverkanschef för IOGT-NTO. Vi

håller oss hela tiden aktuella och relevanta i både metoder och de sakfrågor vi engagerar oss i. Och jag är förstås väldigt glad över alla som engagerat sig i kampanjen – både medlemmar och andra.

Vad betyder det här priset?

– Det här är ännu ett bevis på att vi är duktiga på påverkansarbete, en slags kvalitetsstämpel på det vi gör. Man kan räkna med oss och vi kommer att se till att ta plats och vara ett hot mot alkoholindustrin även i framtiden. Vi vet att vi har gjort en bra kampanj men det är alltid skönt att få en sådan här bekräftelse.

Kampanjen genomfördes med hjälp av kampanj- och pr-byrån Reform Act i Stockholm.

PIERRE ANDERSSON

Nya ordföranden föreslås

IOGT-NTO:s valberedning lanserar en oväntad kandidat som ordförande och UNF:s föreslår ett nytt koncept med tre i ledningen.

RÖRELSE IOGT-NTO:s valberedning föreslår Johnny Mostacero, utvecklingskonsult på IOGT-NTO, till ny ordförande.

– Han har en bra och tydlig vision, säger Åsa Hagelstedt, ledamot i valberedningen till Accent. Han vill stärka folkrörelsetanken och få med alla på tåget. Vi tror att han kan bli en bra brygga mellan förbundsorganisationen och landet,

något som vi uppfattat behövs och är efterfrågat.

Andrine Winther föreslås fortsätta som vice ordförande. Vilka som föreslås för övriga poster i styrelsen är inte klart vid denna tidnings pressläggning.

UNF har de senaste mandatperioderna haft två ordföranden. Till kongressen föreslås ett nytt koncept med en ordförande och två vice.

Malin Thorson väljer att lämna ordförandeposten, medan Eric Tegnander föreslås sitta kvar. Han kompletteras av Isabelle Benfalk och Max Johansson som två nya vice ordföranden.

– Vi kompletterar varandra bra. Max har en stark förankring i UNF-landet och brinner för medlemsfrågor och föreningsstöd. Isabelle Benfalk har drogpolitisk kompetens och är bra på strategiskt tänk, säger Eric Tegnander.

För IOGT-NTO:s Juniorförbund Junis föreslås Mona Örjes bli ordförande, något Accent skrev om redan i förra numret.

PIERRE ANDERSSON
MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Not: Läs en intervju med Johnny Mostacero på sid 14.

Anna Carlstedt kan bli ordförande i Röda korset

RÖRELSE Anna Carlstedt avgår som ordförande i IOGT-NTO till sommarens kongress. I maj kan hon bli ordförande för Röda korset i Sverige.

Anna Carlstedt har suttit i IOGT-NTO:s styrelse sedan 1997 och varit ordförande sedan 2009.

– Hon har de erfarenheter och kunskaper som krävs. Minst lika viktigt är dock att Anna bär på och uttrycker en övertygelse om den humanitära verksamhetens betydelse, en övertygelse som gör henne till en inspirerande ledare, säger Malin Gunnarsson, ordförande i Röda korsets valberedning, i ett pressmeddelande.

NATHALIE C. ANDERSSON

FOTO: EMELIE SPJUTH SVÄRD

Bloggreklam anmäls av Sprit & Vin-vd

ALKOHOL På sin blogg har Amanda Schulman publicerat en bild av en vinbox, placerad på en sandstrand. Dessutom uppmanas läsarna att köpa vinet. Bloggen har nu anmälts till KO.

Det är Erika Nylander, vd på Sprit & Vinleverantörsföreningen (SVL), som har anmält reklamen till Konsumentombudsmannen, enligt Dagens media.

– Det här bryter mot alkohollagen på allra tydligaste sätt. På SVL jobbar vi mycket med hur våra medlemmar ska följa våra rekommendationer och alkohollagen.

Det är svårt när andra agerar på det här viset, säger Erika Nylander till Dagens Media.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

EVA EKEROTH

EVA EKEROTH

”Alkohol är en första klassens cancerogen”

”Oacceptabelt att allmänheten inte informeras.” Det anser Sir Ian Gilmore med anledning av en ny stor studie som pekar ut alkohol som en viktig orsak till levercancer.

ALKOHOL – Alkohol är, precis som tobak och asbest, en första klassens cancerogen. Det är helt oacceptabelt att allmänheten inte får sådan grundläggande informa-

tion. Det finns inga säkra nivåer för att undvika cancer, säger Sir Ian Gilmore, professor och ordförande för Alcohol Health Alliance, till The Guardian.

Han baserar sitt skarpa uttalande på resultat från en genomgång som World Cancer Research Fund (WCRF) har gjort av tidigare studier. I undersökningen har 34 tidigare studier analyserats för att hitta samband mellan sjukdomen, diet, vikt och fysisk

aktivitet. Tillsammans omfattar de 8,2 miljoner människor, varav 24 500 drabbades av levercancer. Det skriver The Guardian.

– Tre eller fler drinkar per dag kan vara tillräckligt för att orsaka levercancer, säger Amanda McLean, chef för den brittiska grenen av WCRF, till The Guardian.

Enligt WCRF bör kvinnor hålla sig till som mest ett glas och män två om dagen.

HALLÅ DÄR!

Tony Irving

... Let's dance-profil och programledare

Varför bestämde du dig för att sluta dricka alkohol?

– Efter årtal av sena partykvällar, med alldeles för mycket alkohol, kände jag och min pojkvän att drickandet började gå över styr. Det var en självklar del av vår vardag. Vi lurade oss själva att tro att man inte kan ha kul utan alkohol och hittade hela tiden ursäkter för att dricka. Vi drack helt enkelt för mycket och vaknade ofta med baksmälla. Jag längtade efter autentiska upplevelser som inte måste uppnås med hjälp av alkohol – och tog beslutet att prova en vit månad. Men när månaden hade gått hade jag ingen lust att börja dricka igen utan förlängde tiden till ett år. Minst.

Hur går det?

– Det går jättebra! Nu är det vi som väljer. Vi har kontrollen. Och när vi går ut så är det för att ha kul, inte för att dricka. Vi njuter mer av god mat. Vi är psykiskt stabila och mår mycket, mycket bättre. Jag är faktiskt helt frälst!

Vilka reaktioner har du mött?

– En del reagerar negativt och tycker att vi har blivit tråkiga som inte dricker. Vår nykterhet synliggör ju också deras drickande och det gillar de inte. Sättet man umgås på förändras. De vänner vi har kvar och som är positiva har vi kommit närmare. Vänskapen har blivit mer äkta.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Rekordmånga nya medlemmar i år

Redan i mars hade IOGT-NTO värvat strax över 1 000 nya medlemmar, vilket är långt mer än samma period tidigare år.

RÖRELSE – Vi ligger i god fas för att komma upp i femtusen nya medlemmar i år, säger en nöjd Robert Lindh, verksamhetsutvecklare på IOGT-NTO.

Anledningarna till det lyckade resultatet hittills tror han bland annat är de nya grupperna som

kommit in i nykterhetsrörelsen. Det handlar om nybildade föreningar där merparten av medlemmarna är födda utanför Sverige. Det innebär att det ofta är många som blir medlemmar samtidigt.

– Det är också många fler som är ute och värvat redan nu. Tidi-

gare år har flera värvare legat lågt under våren och sedan lagt in en ny växel till sommaren och hösten. Många distrikt har dessutom valt att vara tidigt ute med värvningen. Det tror jag bidrar, säger Robert Lindh.

Att temat under vårens värvningskampanjer i Stockholm, Malmö och Göteborg har varit "stoppa alkoholreklamen" tror han också kan ha haft effekt. Liksom det faktum att IOGT-NTO syns allt mer i sociala medier och har en bra kommunikation utåt.

– Folk lägger upp bilder från värvning på Instagram och Facebook och de sprids. Jag tror att den ökning vi ser är ett sammantaget resultat av många års ensträckt arbete med att synas och höras. Vi har även blivit bättre på att lyfta fram värvarna, vilket ger dem en extra kick. Vi får hoppas att trenden håller i sig, säger Robert Lindh.

Årets tusende medlem blev Ola Hultin i Mölnlycke som uppvaktades med blommor och presentkort på middag av Winnie Blom-Jensen, verksamhetsutvecklare på IOGT-NTO.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Årets tusende medlem Ola Hultin med familj i Mölnlycke.

FOTO: WINNIE BLOM-JENSEN

Ledarna på IOGT-NTO:s sommarläger granskas

Nu begär Ronneby kommun att IOGT-NTO:s lägergård Aspan granskar de ryska ledarna för de barnhemsbarn som varje år kommer för en lägervistelse. Annars blir det inget bidrag. Anledningen är sanktionerna mot Ryssland.

RÖRELSE Under många år har ryska barnhemsbarn med olika funktionshinder haft möjlighet att

åka på läger till IOGT-NTO:s vackert belägna gård Aspan i Blekinge. Men nu stoppar kommunen tillfälligt det bidrag som Aspan har sökt för att arrangera lägret – ungefär 30 000 kronor. Anledningen är de internationella sanktioner som riktats mot Ryssland i samband med annekteringen av Krim.

Kommunen uppger att Aspan måste kolla upp att ledarna från barnhemmet och invalidhemmet

inte hör till dem som sanktionerna avser, innan de kan ge klartecken och betala ut bidraget.

– Jag tycker nog att detta är lite överdrivet. Men vi kollar nu med ledarna och skulle det visa sig att de har sanktioner riktade mot sig, så får de komma hit ändå. Lägret kommer att genomföras oavsett, säger Leif Ottosson på IOGT-NTO i Blekinge.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Nyktert studenthem bygger ut

Nu ska det nyktra studenthemmet Tempus i Stockholm bli större. I dagarna togs det första spadtaget till ett nytt hus med 114 lägenheter.

I RÖRELSE – Det finns alldeles för få billiga studentbostäder i Stockholm, säger Torsten Friberg, ordförande i stiftelsen Nykterhetsvännernas Studenthem i Stockholm.

Stiftelsen erbjuder bostäder till studerande vid postgymnasial utbildning. Tempus vänder sig i första hand till medlemmar i någon nykterhetsorganisation, men är även öppet för den som kan skriva under på att avstå alkohol och cigaretter på studenthemmet.

Ungefär 10 procent av de boende i de 260 studentrummen organiserade nykterister. 5 000 personer står i kö för en bostad

här. Anledningen är att det är billigare hyror än på andra studentboenden, samt att det är lugnt och ligger nära allmänna kommunikationsmedel.

– Visst förekommer det att folk dricker alkohol i sina lägenheter. Det är inget vi kan göra något åt. Vi är inga poliser. Men det är ytterst sällan vi har haft incidenter, säger han och får medhåll av Frida Danielsson, ordförande i hyresgästföreningen på Tempus.

Hon pluggar journalistik och bor i en etta med kokvrå på Tempus sedan två år. Hon är medlem i en församling och nykterist.

– Det är ett lugnt och bra studentboende, jag stortrivs, konstaterar hon.

I dag betalar studenterna cirka 3 000–4 000 kronor per månad för en lägenhet. I det nya huset kommer hyrorna att hamna på cirka

Torsten Friberg, ordförande i stiftelsen Nykterhetsvännernas Studenthem i Stockholm.

5 000 kronor. Det beror på att huset är nytt och helt handikapppassat.

– Det känns bra att vi nu även kan välkomna studenter med funktionshinder, säger Torsten Friberg.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kampanjer minskar inte ungas drickande

ALKOHOL I ungdomsgrupper som dricker mycket alkohol är ofta normbrytande beteende en del av kulturen. När myndigheter försöker nå dem med olika kampanjer kan resultatet i stället bli det motsatta.

Det visar forskare från University of Royal Holloway London, i en studie publicerad i the Journal of Business Research.

I stället för massmediakampanjer föreslår forskarna mer praktiska insatser riktade direkt till målgruppen.

EVA EKEROTH

Vardagsdrickande mer accepterat

I RÖRELSE Svenskarna är mer negativa till berusning i dag än för fem år sedan. Trenden mot allt restriktivare syn bröts dock förra året.

Det visar IQ:s nya rapport. Attitydförändringen speglar alkoholkonsumtionen, som efter nio års minskning ökade något 2013.

Vardagsdrickande har däremot blivit allt mer accepterat för varje år, särskilt i sociala sammanhang som när man träffar vänner på stan.

– Vår syn på alkohol har förändrats. Det är mindre socialt accepterat att bli full samtidigt som alkohol blivit ett naturligt inslag i allt fler sammanhang. Faran är att vi glömmer bort de negativa konsekvenserna, säger Magnus Jägerskog, vd på IQ.

EVA EKEROTH

10

procent av förarna var påverkade av narkotika vid en nykterhetskontroll i Halland.

FOTO: ROBYN BECK

BILDEN

Morgonpiggt. I Los Angeles arrangeras sedan en tid ravefester till frukost. Konceptet "Daybreakers" är alkoholfritt – det starkaste som serveras är kaffe och juice.

KOMMENTAREN

”Alkohol skyddar mot fettlever – eller inte ...”

En liten trendspaning visar att något har hänt i synen på alkoholens hälsosamma effekter.

Från att det varit en sanning att alkohol i måttliga mängder skyddar mot vissa åkommor – ganska många till och med – är det nu allt fler som ifrågasätter nyttoeffekten.

Nyligen publicerades en japansk studie som visar att alkohol skyddar mot fettlever – av alla åkommor. Jag har inte kompetens att avgöra studiens kvalitet,

men nog finns det anledning att ifrågasätta resultatet. Och så gjordes också i ett brev från ett par brittiska forskare till Journal of Hepatology som publicerat studien.

I en annan studie, där forskare skulle se om alkohol kunde vara en bidragande orsak till övervikt och fetma, finner forskarna inga belägg för att

regelbunden alkoholkonsumtion skulle bidra till övervikt om konsumtionen höll sig inom måttlighetens gräns. Här ifrågasätter forskarna själva om det inte är så att personer som dricker måttligt ser till att kompensera sitt alkoholintag genom att för övrigt leva sunt.

Jag skulle nog våga påstå att något sådant inte skulle ha skett för tre–fyra år sedan. Då fick det mesta passera. Den norske forskaren Hans-Olav Fekjær räknade till över 20 olika diagnoser som olika studier visade att en måttlig alkohol dos skyddade emot.

På nyhetssidan intill kan du läsa om en finsk undersökning som bekräftar att nykterister inte är sjukare än andra. Det lär nog komma fler av den varan framöver.

EVA EKEROTH

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Eva Ekeroth

Gösta Johansson och Asem.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

IOGT-NTO kämpar för att stoppa Asems utvisning

Asem flydde med sin familj från Egypten och hamnade i Hedemora. Han gick med i IOGT-NTO och startade verksamhet för barn och unga. Nu har familjen gått under jorden.

I RÖRELSE I september 2013 kom 42-åriga egyptiske ekonomen Asem till Sverige tillsammans med fru Shymaa och tre små barn. Familjen hade flytt sitt hemland på grund av förföljelse, då Asem varit aktiv i motståndsgenerationen Muslimska brödraskapet och varit delaktig i flera demonstrationer.

Familjen placerades i Hedemora och ganska snart kom Asem i kontakt med IOGT-NTO, som hyr ut lokal till en moské. När han fick höra att IOGT-NTO delade hans värderingar om nykterhet och demokrati bad han att få bli medlem.

Han blev less på att sitta och rulla tummarna i väntan på Migrationsverkets beslut och startade en Junisförening och en UNF-förening. Han fick många, framför allt arabisktalande, flyktningbarn att komma till IOGT-NTO:s lokal för att leka, spela, umgås och kolla på film.

Han har också värvat 52 nya medlemmar efter att i höstas ha tagit ansvar för ett med-

lemsvärnningssprojekt. Dessutom har han varit delaktig i bildandet av en ny IOGT-NTO-förening i Avesta. På senare tid har han startat studiecirklar i samarbete med NBV som syftar till att ge flyktingar kunskaper inom olika områden i det svenska samhället.

Migrationsverket har gång på gång gett familjen avslag på sin asylansökan.

I januari i år kom det slutliga dråpslaget. Domstolen kommer inte att pröva deras överklagan igen. Nu ska de utvisas till Egypten. Om de inte kan presentera nya fakta som förändrar helhetsbilden.

– Jag vill att vi erbjuder Asem möjlighet att utveckla ett projekt för att integrera arabisktalande på orten. Det borde väl vara värt något att en asylsökande visar framåtanda, säger Gösta Johansson, ordförande i föreningen, som hoppas på ett mirakel.

Inte bara Hedemoras medlemmar är engagerade. Även IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt har skrivit till Migrationsverket.

– Det här ger en motbild till den gängse bilden av den sysslolöse asylsökanden. Asem har bidragit oerhört mycket till Hedemoraföreningen. Jag tycker det är positivt att människor som han tar plats i svenska folkrörelser, konstaterar Anna Carlstedt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Ny undersökning visar:

Måttligt drickande inget skydd

Ytterligare en ny undersökning visar att måttlig konsumtion av alkohol inte verkar ha någon positiv effekt på hälsan – tvärtom vad som ofta hävdats.

ALKOHOL – Risken för den som aldrig druckit alkohol att sjukpensioneras är inte större än för den som är måttlighetsbrukare, säger forskaren Leena Kaila-Kangas till Accent.

Tidigare undersökningar tycks stödja tesen att måttlig alkoholkonsumtion ur hälsosynpunkt skulle vara bättre än helnykterhet. En avgörande svaghet i många av dessa undersökningar är dock att man i gruppen "helnykterister" även tagit med personer som tidigare varit storkonsument, eller missat att ta hänsyn till andra faktorer som också spelar roll.

– I vår undersökning har vi specifikt frågat om en person hör till dem som slutat använda alkohol. På så sätt kan vi särskilja honom eller henne från den gruppen som varit nykterister hela livet, säger Leena Kaila-Kangas.

FOTO: ISTOCK

Ett glas vin om dagen ger inget skydd för hälsan.

Undersökningen har genomförts av Arbetshälsoinstitutet i Helsingfors och omfattar drygt 3 600 personer i åldrarna 30 till 55 år. Den visar att alkoholberoende löper fyra gånger större risk än måttlighetsbrukaren att bli sjukpensionär. För sådana som slutat dricka är risken nära tre gånger större jämfört med måttlighetsbrukaren.

Undersökningen visar också att det inte finns någon skyddande effekt med måttlig alkoholkon-

sumtion. De som aldrig druckit alkohol är varken sjukare eller friskare än de som dricker måttligt enligt undersökningen.

– Där har vi en så bra uppföljning att vi kan säga att den gruppens risk att sjukpensioneras ligger på samma nivå som måttlighetsbrukarnas, säger Leena Kaila-Kangas och menar att det vore intressant att forska vidare just kring gruppen tidigare alkoholbrukare som blivit nykterister.

SÖREN VIKTORSSON, HELSINGFORS

Arsenik i vinet

NARKOTIKA En grupp konsumenter stämmer kaliforniska vinproducenter för att inte ha varnat för höga halter arsenik i sina produkter.

Enligt konsumenterna innehåller vinerna upp till 500 procent mer arsenik än vad som anses vara hälsosamt att få i sig på en dag. Det rapporterar CBS Los Angeles.

Bland de 28 anklagade producenter finns populära märken som Sutter Home, Charles Shaw och Beringer.

– De har länge känt till de allvarliga hälsoriskerna. I stället för att minska exponeringen av arsenik fortsätter de att hänsynslöst sälja till kaliforniska kunder, säger konsumentgruppens advokat Brian Kabateck till CBS.

EVA EKEROTH

Ny lott ger överskott till kamratstöd

RÖRELSE Nu lanserar Miljonlotteriet Kamratlotten. Överskottet går oavkortat till IOGT-NTO rörelsens kamratstödsverksamhet och lotten säljs på Miljonlotteriets hemsida mellan den 5 mars och 30 april. Högsta vinsten är 500 000 kronor och lotten kostar 10 kronor.

– Vi ser att speciella ändamålslotter är lättare att sälja. Då förstår folk verkligen vart pengarna går och att de gör nytta. Ändamålet blir väldigt konkret och tydligt, säger Åsa Fredriksson, kommunikationschef på Miljonlotteriet.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Fler mikrobibliotek startas i Dalarna

NBV:s åtta mikrobibliotek i Dalarna har gjort succé. Nu vill studieförbundet starta ännu fler.

RÖRELSE Förra året startade NBV i Dalarna ett projekt med mikrobibliotek efter att ha fått ekonomiskt stöd från Landstinget Dalarna. Biblioteken är inhysta i invandrareföreningars lokaler och syftar till att främja läsandet. Sammanlagt åtta mikrobibliotek har startat med NBV:s hjälp i bland annat Borlänge, Avesta och Hedemora – och fler är nu på gång, eftersom projektet har gått så bra.

Mikrobibliotek innebär bibliotek i liten skala som kan inhysas i en föreningslokal och utformas efter föreningsmedlemmarnas behov.

– Syftet är att främja läsandet och ge invandrare enkel tillgång till bibliotek. Några har valt att ha mest lättlästa böcker, andra har valt att skapa ett barnbibliotek. Med böckernas hjälp är det sedan lättare att starta studiecirklar, säger Ganime Stålenhag, avdelningschef på NBV Dalarna.

Länsbiblioteket i Dalarna har varit behjälpliga med böcker.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ISTOCK

”Läckaget från missbruksvården mycket begränsat”

NARKOTIKA Andelen narkotikaklassade läkemedel som läcker från missbruksvården är mycket liten, enligt Socialstyrelsen. Myndigheten har kartlagt samtliga kliniker i landet och låtit analysera polisbeslag av metadon och buprenorfin.

Antalet drogrelaterade dödsfall av narkotika har ökat i Sverige, 2013 avled 589 personer med narkotika i kroppen. En ökande andel avlider av läkemedlen metadon och buprenorfin (Subutex), totalt är det fler än dödsfall av heroin.

Samtidigt får allt fler behandling med sådana läkemedel för sitt opiatberoende. Uppgifter om läckage från programmen har florerat i bland annat sociala medier.

FOTO: ISTOCK

Därför gav regeringen i uppdrag till Socialstyrelsen att undersöka kötider, dödsfall och läckaget till den illegala marknaden. Rapporten visar bland annat att läckaget är mindre än befarat.

Myndigheten har analyserat läkemedelsförpackningar från ett års polisbeslag. Drygt hälften av buprenorfintabletterna kunde spåras och 82 procent hade ursprungligen sålts till Frankrike.

SVEN LILJESSON/DRUGNEWS

Alkoholnormen är väldigt stark i den här gruppen.”

Filip García, RFSL, om varför organisationen startat alkoholsmart.se som främst riktar sig till hbtq-personer.

Studie visar att låga betyg ökar risken för alkoholsjukdom

Låga slutbetyg i grundskolan ökar risken att drabbas av alkoholsjukdom i vuxen ålder. Tar man hänsyn till skolresultat raderas den socioekonomiska skillnaden ut helt.

ALKOHOL Den som går ut nian med dåliga betyg löper åtta gånger så stor risk att drabbas av alkoholrelaterad sjukdom i vuxen ålder. Det visar en ny studie från Karolinska institutet.

Studien omfattar alla som fötts i Sverige mellan 1973 och 1984. De unga som vårdats för alkoholproblem före 16 års ålder har rensats bort.

Forskarna har tittat på skolbetygen, samt om de vårdats för alkoholsjukdom senare i livet.

– Tidigare undersökningar har visat att barn till tjänstemän klarar sig bättre än barn till föräldrar med arbetaryrken, men ingen har tidigare tittat på barnens skolresultat och jämfört med risken att drabbas av alkoholrelaterade sjukdomar. Gör man det så utjämnas de socioekonomiska skillnaderna helt, säger Karl Gauffin, doktorand och studiens försteförfattare, till Accent.

Sambandet är mycket starkt, allra starkast för män och särskilt för dem som kommer från familjer med högre socioekonomisk status.

– Vad som är orsak och verkan kan vi inte säga säkert. Sambandet är starkt och vi vet att de dåliga skolresultaten ligger före

i tid, men orsakerna kan vi bara spekulera i. Vi kan inte vara säkra på att det inte finns någon bakomliggande störningsfaktor som påverkar, säger Karl Gauffin.

Han hoppas att resultaten av studien ska få genomslag i den sociala ojämlikhetsdiskussionen och hoppas att politiker ska få upp ögonen för hur viktiga skolresultaten är.

– För den som förbättrar skolresultaten kommer det att gå bättre i livet. Föräldrar med goda resurser har fler möjligheter att hjälpa stötta sina barn i skolarbetet. Vi borde kanske satsa resurser på att alla barn ska ha likvärdiga möjligheter att få goda resultat i skolan. Men det är en politisk fråga. Jag hoppas att några kan formulera om resultaten till politik, säger Karl Gauffin.

Alla skäller ju på skolan och elevernas resultat sägs bli sämre och sämre. Hur ser du på chanserna att få till någon förändring?

– Man kan se det på två vis. Antingen tänker man att skolan är en samhällsinstitution där social ojämlikhet reproduceras, eller så kan man välja att se det som jag vill göra: att skolan har en oerhörd potential att motverka ojämlik hälsa. Det är en fantastisk plattform att jobba från, säger han.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

VAR VILL DU JOBBA?

PROJEKTILDAREN

Sugen på ett annorlunda år?

Och kanske ett arbete inom nykterhetsrörelsen? I så fall är **Projektbildaren** något för dig.

Projektbildaren är en ettårig folkhögskolekurs på distans där du antingen bor på Wendelsbergs folkhögskola under hela studietiden eller studerar hemifrån mellan träffarna.

Bland ämnena finner du projektmetodik, ledarskap, processledning, verksamhetsutveckling, drogekunskap, pedagogik och mycket annat. Kursen har ett stort inslag av praktik, egna arbeten och andra spännande övningar.

Läs mer på www.wendelsberg.se

HAN FÖRESLÅS BLI NÄSTA **ORDFÖRANDE** FÖR IOGT-NTO

Nu är det klart vem **IOGT-NTO:s** valberedning kommer att föreslå som **ny ordförande** efter Anna Carlstedt. Det blir ett namn som är oväntat för många.

TEXT **PIERRE ANDERSSON** FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

I slutet av mars samlades IOGT-NTO:s valberedning i Stockholm för ett av sina sista möten innan kongressen. Hela förslaget är inte klart, men man väljer nu att gå ut och berätta om vem man kommer att föreslå till ny ordförande.

– Vi kommer att föreslå Johnny Mostacero, säger Åsa Hagelstedt, ledamot i valberedningen till Accent.

Johnny Mostacero är idag anställd som organisationsutvecklare inom IOGT-NTO med ansvar främst för distrikten Skåne, Blekinge, Halland och Kronoberg. Han är 48 år gammal och är bosatt i Halmstad.

– Vi är helt eniga i valberedningen och tror verkligen på Johnny Mostacero i den här rollen, säger Åsa Hagelstedt. Vi har gjort en lång intervju med honom och tycker att han har en bra och tydlig vision för IOGT-NTO. Han vill stärka folkrörelsetanken och få med alla på tåget. Vi tror att han kan bli en bra brygga mellan förbundsorganisationen och landet, något som vi uppfattat behövs och är efterfrågat.

Det faktum att Johnny Mostacero har varit anställd länge inom organisationen är något som valberedningen har diskuterat.

– Vi tror att det finns både för- och nackdelar med det, men det är klart att det är en av utmaningarna. Han kan verk-

samheten väldigt bra, men nu måste han byta roll och kan förstås inte jobba lika operativt som han gör som anställd, säger Åsa Hagelstedt.

Många hade tippat att Andrine Winther, idag vice ordförande i förbundsstyrelsen, skulle ta över posten som ordförande under sommarens kongress.

– Det är hennes eget val, hon har inte blivit bortvald, säger Åsa Hagelstedt. Hon har ett bra jobb som internationell sekreterare för Socialdemokraterna som hon inte vill lämna. Men vi kommer att föreslå henne som vice ordförande och hon är beredd att gå in och ta ett stort ansvar. Det tror vi är viktigt för kontinuiteten eftersom Johnny Mostacero inte suttit i förbundsstyrelsen tidigare.

Själv säger Johnny Mostacero till Accent att han är ”glad, stolt och hedrad” över att ha blivit först nominerad och sedan föreslagen av valberedningen.

– Jag är jätteglad, det känns fantastiskt. Det är klart att jag har funderat mycket på det här innan allt var klart och jag har verkligen vänt på för- och nackdelar. Men jag kunde inte tacka nej till att vara med och leda den här organisationen och göra en redan stark folkrörelse ännu bättre.

Någon glasklar agenda eller tänkt utvecklingsväg för IOGT-NTO vill han

inte peka ut i det här läget, allt är fortfarande så nytt.

– IOGT-NTO jobbar för så många frågor som också jag brinner för. Det handlar förstås om att göra Sverige nyktrare men jag brinner också mycket för alla människors lika rätt och värde. Där kan vi göra ännu mer. Men vi är redan en väldigt bra organisation, det får vi ständigt bevis för – senast det här priset för vår kampanj. Jag tänker att det främst handlar om att optimera och utveckla.

Efter att ha varit anställd i nitton år i IOGT-NTO-rörelsen siktar han nu alltså på en ny roll.

– Jag inser förstås att det är stor skillnad på rollerna, men jag tror att jag har erfarenhet nog att kunna skilja på vem som gör vad. Jag tog själv upp det här när jag träffade valberedningen, det är något jag är väl medveten om. Att Andrine sitter kvar som vice ordförande är en stor trygghet med all den erfarenhet hon har, men jag tror också att alla mina år som anställd tillför en massa erfarenhet till förbundsstyrelsen.

För dom som inte känner dig, vem är Johnny Mostacero?

– Jag fyllde nyligen 49 år, har tre barn och bor i Halmstad. Har ett förflutet som anställd sedan 1996, började på UNF i Halland. I december 2000 blev jag projektledare för VÅGA-programmet och reste mycket över hela landet. Sen har jag jobbat med vårt förebyggande arbete, med alkoholpolitik och varit kampanjledare för Folknykterhetens vecka. Sedan 2009 har jag jobbat som utvecklingskonsulent. Jag har länge haft ideella uppdrag, tidigare bland annat som ordförande i en fotbollsörening – en idrott som ligger mig varmt om hjärtat. ■

"IOGT-NTO
jobbar för så
många frågor
som också jag
brinner för."

... och här är hela förslaget till ny förbundsstyrelse

Precis när det här numret skulle gå iväg till tryck presenterade valberedningen hela förslaget till ny förbundsstyrelse.

Sju av tretton ledamöter är nya, men valberedningen tror ändå att kontinuiteten är säkrad genom den samlade erfarenhet som finns hos de föreslagna.

– Vi har tittat mycket på kompetenser och vad vi sett har saknats i den tidigare styrel-

sen. Det gäller exempelvis på ekonomisidan och det sociala arbetet, det är flera som har nämnt det när vi pratat med folk och gjort enkäter, säger valberedningens ordförande Joakim Löfbom.

En längre artikel om förslaget kan du läsa på accentmagasin.se.

Förslaget:

- Ordförande: Johnny Mostacero (nyval)
- Vice ordförande: Andrine Winter (omval)

- Kassör: Ulf Persson (omval)
- Sekreterare: Josefine Larsson (nyval)
- Studieledare: Jan Linde (omval)
- Ledamöter: Carl-Åke Andersson (omval)
- Eva Blomqvist (nyval)
- Lina Boberg (nyval)
- Lena Borgs (nyval)
- Hugo Hermansson (omval)
- Oskar Jalkevik (nyval)
- Lina Staav (nyval)
- Erik Winnfors Wannberg (nyval)

Måste vi prata om rasismen?

I Sverige pratar vi mer och mer om rasism och främlingsfientlighet. På senare tid har diskussionen även lyfts inom IOGT-NTO. *Borde IOGT-NTO jobba mer mot rasism – och vad kan vi lära oss av rörelsens historia?*

TEXT OCH FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

"Nazisterna var inte så
skickliga på att diskutera",
säger Gösta Vestlund.

Tapeterna i rummet är slitna. De skulle bytas ut, en grupp NTO:are tillsattes för att fräscha upp lokalen, men arbetet tog tid och rann till sist ut i sanden. Och tapeterna bestod. Den här dagen år 1934 bryts mönstret på väggarna av med en lysande blågul flagga som hänger på talarstolen.

Flera i byn har samlats till mötet, NTO-lokalen rymmer ett 50-tal personer. Det händer inte så mycket i Gagnef och folk är nyfikna. De väntar – och så, äntligen, står prästen i predikstolen.

Men något är skevt. NTO-medlemmen Gösta Vestlund, 21 år, ser det också. Han sitter i publiken och ser att den svenska flaggans kors är utbytt mot ett hakkors. Och när den pensionerade prästen säger: ”Jag hoppas att den friska vind som blåser över tyska ungdomen även ska blåsa över den svenska”, så tycker Vestlund att det rimmar illa med verkligheten.

Han har precis fått besök av tre studenter som flytt Tyskland och som letat upp Gösta Vestlund i hans hus för att de hört att han talar lite tyska.

Studenterna berättade om SS-soldater som patrullerade gatorna i uniformer, judeförföljelser, möten om Tysklands storhet och stora bål där böcker eldades upp. Nej, några friska vindar kunde det inte sägas blåsa över Tyskland, reflekterar Vestlund. Och till slut kan han inte hålla sig. Han ställer en fråga till den nazistiska prästen:

– Ni är en relativt gammal man. Hur ska ni kunna förklara er för er herre när det blir dags?

Svaret uteblir, men efteråt kommer prästen fram till Gösta Vestlund. Han frågar om Vestlund vill studera.

– Det vill jag gärna, men jag utbyter inte mina åsikter mot en studentmössa, säger Vestlund.

Över 80 år senare sitter Gösta Vestlund, snart 102 år, i sitt vardagsrum i huset utanför Stockholm. Eftermiddagssolen skapar skarpa kontraster i hans ansikte när han funderar, pratar, minns.

Han berättar att han var sekreterare i NTO-styrelsen i Gagnef, att han och några andra brukade vara på de öppna nazistmöten som ordnades i Dalarna, för att visa att de inte höll med.

– Jag var med på många möten med nazister. Om nazisterna hade möten för sig själva, det brydde vi oss inte om. Men när det var möten där de bjöd in till diskussion, då gick vi dit. Det blev intensiva debatter, men nazisterna var inte så skickliga på att diskutera, säger Gösta Vestlund.

Han var politiskt aktiv och ledare i en politisk ungdomsklubb. Han skrev krönikor i lokaltidningen och brukade diskutera med gamla och unga.

– När jag kom från ett möte i kyrkbyn i Gagnef kom fem, sex, sju pojkar fram till mig och sa att om jag fortsatte i den stilen skulle jag ”få se på annat”. Jag sa ”gör det nu när jag är ensam”, för jag hade annars

denterna berättat för mig. Och att vi samlades var ett motstånd mot nazismen. Vi hade inte så lätt att förflytta oss, men en i NTO hade en T-ford som vi använde för att skjutsa folk till möten.

Ett möte slutade med att talaren kom av sig efter att han försökt läsa en vers av Heidenstam. Gösta Vestlund och hans kamrater på första bänken försökte sufflera talaren genom vers två och tre.

– Till slut blev det så pinsamt för honom att han avtågade, och så blev det inget möte.

Ett annat nazistmöte slutade med att talaren Birger Furugård, en känd nazistisk ledare, lämnade lokalen för att hämta polisen, den så kallade landsfiskalen i Floda.

– Han blev störd av vår diskussion och slutade prata. När han kom tillbaka med landsfiskalen så stod hela mötet upp och sjöng Internationalen.

”Jag utbyter inte mina åsikter mot en studentmössa.”

GÖSTA VESTLUND

ganska många vänner jag skulle kunna mobilisera. Men pojkarna gick därifrån.

Trots att Vestlund var engagerad i NTO:s styrelse kom det som en överraskning att det skulle hållas ett nazistmöte i deras lokal. Ordförande i föreningen hade bestämt det utan att kolla med resten av styrelsen.

– Det var jag väldigt kritisk mot. Hade ordförande tagit upp frågan hade nog en del protesterat. Men en del hade nog tyckt att det inte var en så stor sak, att det bara var en gammal präst som skulle prata. Vi hade inga principiella diskussioner. NTO-ledningen ville strikt hålla sig till NTO:s uppgifter som de ansåg var nykterhet och studieverksamhet, säger Gösta Vestlund.

Ändå var de några NTO:are som åkte runt på olika möten.

– Jag ville berätta för andra vad som hände då i Tyskland, det som de tyska stu-

Kampen mot främlingsfientlighet har varit mer eller mindre tydlig genom nykterhetsrörelsens historia. När IOGT startades i USA i mitten av 1800-talet så var rörelsen för avskaffandet av slaveriet, och bjöd in färgade och kvinnor att vara medlemmar.

När den allmänna rösträtten drevs igenom i Sverige 1921 så var de stora folkrörelserna med på tåget, och bland dem IOGT och NTO.

– Man hade en självbild av att man varit med och kämpat fram demokratin, säger Staffan Hübinette, IOGT-NTO-medlem och lärare vid Tollare folkhögskola.

Därför var det extra viktigt för nykterhetsrörelsen att leva upp till de demokratiska värdena och se till att demokratin bevarades.

– Nykterhetsrörelsen stod upp för demokratin under de tuffa åren under 30-talet och kriget. Det är ingen tvekan om det. Från att ha varit en väldigt pacifistisk organisation var man under kriget till slut beredd att försvara demokratin med vapen, genom att till exempel samarbeta med försvarsmakten i olika kampanjer för nykterhet i fält, säger Staffan Hübinette.

Kampen för demokratin och kampen mot främlingsfientlighet, nazism och rasism hänger onekligen ihop. Staffan Hübinette vet. Han har letat i arkiv, gamla protokoll och tidningar på jakt efter IOGT-NTO-rörelsens historia. Jakt- en började med en nyfikenhet kring hur rörelsen ställt sig kring rasbiologi, och slutade med att han skrev boken "Nykterhetsrörelsen, nazismen och demokratin".

– Framför allt var det fyra frågor nykterhetsrörelsen ställdes inför när demokratin utmanades av den framväxande nazismen. Grundfrågan var om rörelsen kunde vara neutral i förhållande till demokratin och diktaturen. De kom fram till att de var tvungna att ta ställning mot diktatur, säger Staffan Hübinette.

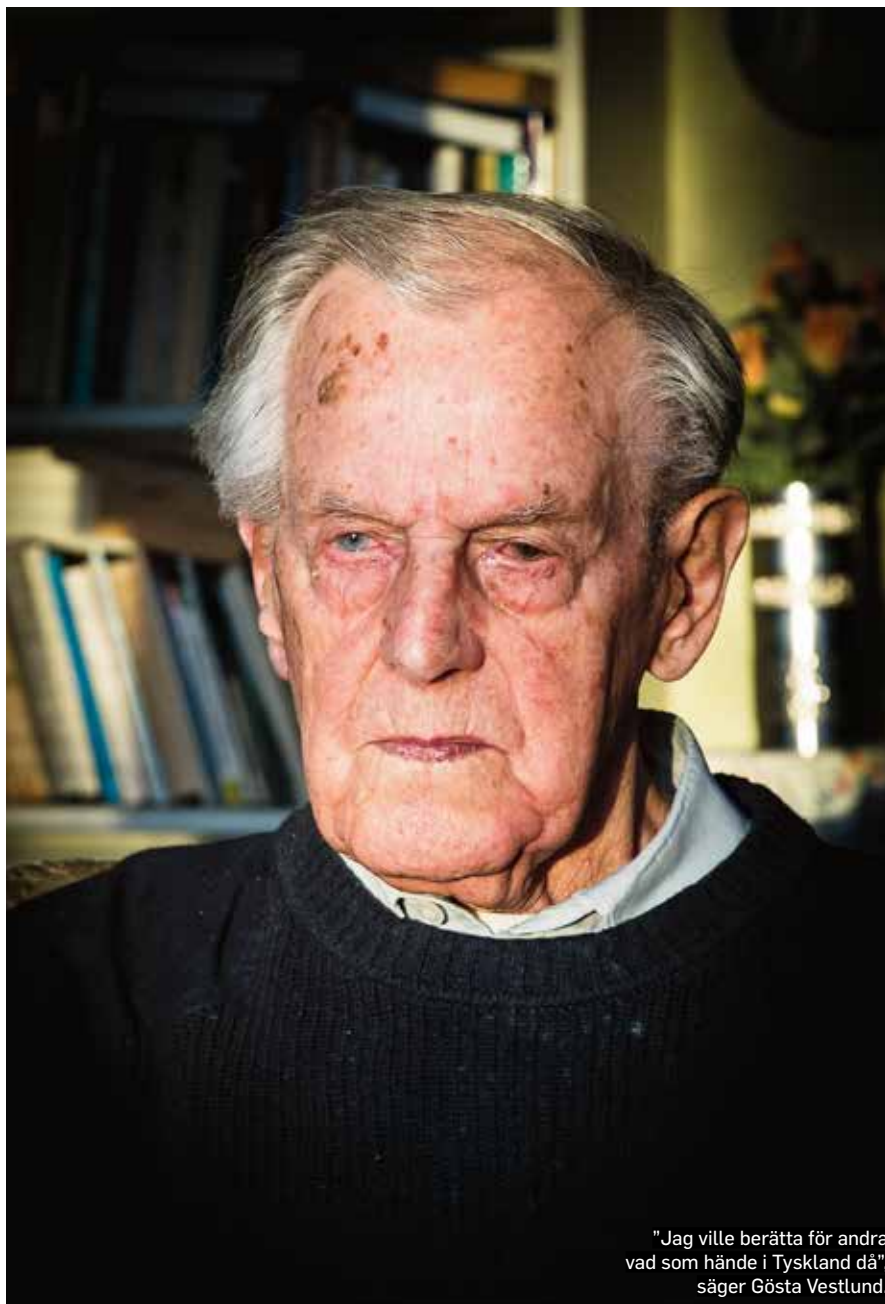
Den andra frågan var om en person kunde vara nazist och medlem i nykterhetsrörelsen. IOGT och NTO tyckte att så länge en medlem kunde förena sina nazistiska tankar med broderskapsprincipen så kunde personen vara medlem. Det viktigaste för dem var den politiska neutraliteten. För ungdomsförbunden SGU och Heimdal var det precis tvärtom. Det viktigaste var broderskapsprincipen.

Vid kongressen 1934 antog SGU ett uttalande som i praktiken uteslöt nazister: *"En människa som omfattar auktoritetsprincipen och ogillar demokratin, kan, enligt vår mening, icke vara godtemplare. [...] Ej heller bör inträde beviljas åt person, vars allmänna samhällsuppfattning icke står på raslikställighetens och demokratins grund."*

– I dag kan vi tycka att IOGT och NTO kunde ha varit tydligare då om medlemskap. Men det är samma fråga vi står inför i dag. Hur ska vi veta vem som kan vara medlem, vem som passar eller inte? Ska vi titta på vilket politiskt parti de röstar på eller ha förhör? Äsiktsregistrering? Det blir ju jättesvårt. Det måste vara upp till den enskildes samvete, om jag som IOGT-NTO-medlem skriver under på principen om att alla lika värde, ja, då är alla välkomna, säger Staffan Hübinette.

Den tredje frågan var ifall IOGT och NTO skulle hyra ut lokaler till nazistmöten eller inte.

– Uppenbarligen förekom det att man hyrde ut till nazistmöten. I några fall hyr-

"Jag ville berätta för andra vad som hände i Tyskland då", säger Gösta Vestlund.

de man ut med förbehåll, i några fall inte. I Björbo var det krav på att det efter nazistmötet skulle vara fri diskussion. I andra fall stängdes dörrarna för nazisterna.

Den fjärde frågan, enligt Staffan Hübinette, handlade om hur internationella IOGT skulle ställa sig till tyska IOGT efter att det nazifierats.

– Där tog nazister över ledningen i IOGT och ändrade stadgarna så att judar kunde uteslutas, vilket var en förutsättning för att organisationen skulle vara kvar i Tyskland. Frågan var då: kunde tyska IOGT vara med i internationella IOGT? Man ville ha dem kvar och trodde situationen skulle gå över, men det var för

stark opinion emot, framför allt i Sverige, vilket ledde till att tyska IOGT tvingades dra sig ur.

Staffan Hübinette lutar sig tillbaka i stolen. Han är tillbaka i nutiden på kon-toret på Tollare folkhögskola.

– Vi har samma dilemma nu som i början av 30-talet. Kan man vara medlem i IOGT-NTO och rösta på Sverigedemokraterna? När blir ett parti tillräckligt rumsrent för att bjudas in till politiker-träffar? Skillnaden är att nu har vi facit, vi vet vart den vägen kan leda.

För honom är det tydligt vad IOGT-NTO borde lära av historien när det gäller att arbeta mot främlingsfientlighet:

"Nykterhetsrörelsen stod upp
för demokratin under de tuffa
åren under 30-talet och kriget",
säger Staffan Hübinette.

– Det är viktigt att vi är tydliga i det vi säger, att vi manifesterar i ord. Men det viktigaste är att vi gör saker praktiskt. Att olika grupper känner sig välkomna i IOGT-NTO.

Historiskt har rörelsen genom debatter i medlemstidningarna och genom aktiv handling visat att demokratin är värd att värna om. Under andra världskriget samlade IOGT och NTO in pengar till Norge och Finland. I föreningarna stickade medlemmar strumpor och skaffade fram förnödenheter till matpaket.

– Tanterna satt väl inte och pratade högt om politik och nazism när de stickade, men det var ändå ett aktivt och praktiskt sätt att värna om demokratin.

Och att jobba praktiskt i föreningarna är det viktigaste, enligt Staffan HübINETTE.

– Det vi kan göra nu för att vara en kraft mot främlingsfientligheten är att värna demokratin och våra grundprinciper. Att visa det i praktiken i våra föreningar. Samla människor med olika bakgrund och visa att det fungerar. Att vi som rörelse visar att vi vill vara med och bygga framtidens samhälle där alla är välkomna.

Måste vi prata om rasism? Frågan kommer upp ibland och Anna Carlstedt har funderat, många gånger. Ibland kommer den i andra former som ”måste vi prata om Sverigedemokraterna?” eller ”kan ni inte bara ägna er åt nykterhet?”. Som förbundsordförande för IOGT-NTO har hon hört det mesta, och svaret är för henne lika tydligt som det alltid har varit: nej, det går inte att hålla tyst.

– Vi har en otroligt stor skyldighet att komma ihåg vår historia: varför startade vi? Och se att överst i våra grundsatser står tanken om alla människors lika rätt och värde. Den tanken kommer före nykterheten. Därför tycker jag det är självklart att vi ska ta ställning. Vi måste prata om främlingsfientlighet och rasism i våra föreningar, på kansliet, på våra folkhögskolor, säger Anna Carlstedt.

Förbundsstyrelsen har tagit fram en rekommendation om att föreningar inte ska hyra ut lokaler till Sverigedemokrater, och inte samarbeta med dem eller andra organisationer som inte ställer upp på principen om alla människors lika värde.

– Vi är inte emot yttrandefrihet. Sverigedemokraterna får göra vad de vill och tycka vad de vill – men inte i våra lokaler. Men det är som sagt en rekommendation, om en lokalförening vill hyra ut sin lokal till sverigedemokrater så kan vi inte göra något åt det. Men då ser vi direkt vad som händer. När det hände i Varberg så skrev Sverigedemokraterna där att de samarbetade med IOGT-NTO, säger Anna Carlstedt.

Hon tycker det är viktigt att alla ställer sig frågan om det går att vara sverige-

– Ja, det är några enstaka. Men det är också medlemmar som går med därför att vi tar ställning.

Anna Carlstedt tycker att IOGT-NTO borde arbeta mer mot rasism.

– Jag tycker att vi kan göra mer, men vi behöver inte göra allt själva. Vi kan stötta andras initiativ. Det här ska vara en naturlig del av vårt arbete på alla nivåer. Att arbeta för ökad mångfald är jobbigt – men det ska vara lite besvärligt. Vi har inte en organisation för att saker ska vara enkla.

Exakt vad IOGT-NTO borde göra är inte skrivet i sten.

– Det handlar om att hela tiden fråga sig ”vad är det som behövs i samhället?”. I slutet av 1800-talet var det lokaler och bibliotek. Men vad behövs 2015? EU-mig-

ranter, vad kan IOGT-NTO göra där? Ska vi driva egna asylboenden? Många frågar ”ska vi jobba med det i stället för alkoholfrågan?”. Och svaret är nej. Alla behöver inte göra allt, men alla kan göra något.

Hon säger att IOGT-NTO har ett stolt arv att leva upp till.

– Det finns mycket likheter mellan 30-talet och nu. Det är tuffa tider, och då frågar många sig själva ”var är syndabocken?”. Men frågan är vilka som håller emot? Och ska IOGT-NTO stå där i framtiden och säga ”vi sa inget, vi gjorde inget”?

Därför fortsätter Anna Carlstedt att säga vad hon tycker, även fast det ibland bär emot. I en av sina krönikor skriver hon ”så fort jag skriver eller pratar om att vi skall ta strid mot främlingsfientlighet, så kommer ett antal hot och trakasserier. Jag är rädd hela tiden.”

– Det kommer hela tiden hot på min blogg. Man måste ta det på allvar, men inte förstora upp det, inte bli martyr för det. Sådan är vardagen för alla som jobbar med politik, ska man undvika det så kan man inte tycka saker. Många skriver och hotar för att de tror att ”då kommer IOGT-NTO sluta med det där”, men försvinner jag kommer någon efter mig.

”Vi har samma dilemma nu som i början av 30-talet.”

STAFFAN HÜBINETTE

demokrat och samtidigt vara medlem i IOGT-NTO.

– Vi behöver inte vara överens, det viktiga är att vi diskuterar. Och det är upp till varje medlem att fråga sig: kan jag vara med i den här organisationen? Kan jag ställa upp på IOGT-NTO:s grundidé?

I en del diskussioner frågar sig medlemmar ifall de ska börja åsiktsregistrera sina IOGT-NTO-vänner för att se om de röstar på Sverigedemokraterna.

– Det är absolut inte en väg vi ska gå. Varje medlem måste själv få avgöra. De flesta medlemmar vet vi inget om, de kan vara rasister eller kanske skåpsuper. Det handlar inte om att diskutera enskilda medlemmar utan om frågan: kan vi vara medlemmar i Sverigedemokraterna och IOGT-NTO, eller inte?

Hon berättar att en del medlemmar gått ur IOGT-NTO på grund av debatten kring Sverigedemokrater.

"Vi har en otroligt stor skyldighet att komma ihåg vår historia", säger Anna Carlstedt.

"Vi behöver inte vara överens, det viktiga är att vi diskuterar."

ANNA CARLSTEDT

Gösta Vestlund sitter i sitt vardagsrum och funderar. Många år har gått sedan det där nazistmötet i Gagnef och vissa saker går igen. När rapporterna om nazistmöten i Kärrtorp och terrordåd i Frankrike och Köpenhamn når hans öron är det svårt att tänka något annat än att främlingsfientligheten ökar.

– Ja, jag märker det genom en del motsättningar jag läser om i tidningar och

hör på radio och tv. Jag störs av det. De extrema rörelserna har en förödande människosyn. Det ser jag som något mycket allvarligt som vi på alla sätt måste försöka motverka.

Samtidigt så tror han på att lyssna.

– Först måste vi ta reda på hur andra människor tänker. Vi tror ofta människor om olika saker som de kanske inte står för. Jag tror att man ska, i den mån det går,

ha en diskussion med människor även om de har en annan åsikt. Lugnet i samtalet kan påverka. Men många kommer direkt i dispyt och då finns det ingen möjlighet att få samförstånd.

Vad IOGT-NTO borde göra för att motverka rasism tycker han är självklart:

– IOGT-NTO ska precis som alla andra folkbildningsorganisationer ordna seminarier, göra studiegrupper och träffas och diskutera. Och inte bara prata om rasismen, utan också om rasismens orsaker.

Han funderar vidare:

– En extremist är egentligen en människa som kommer på fel spår på grund av att hon är olycklig eller upplever andra som olyckliga. Det där är egentligen ganska självklara saker men vi måste upprepa dem. Vi människor gör inte tillräckligt mycket för människor som har det svårt. Många av oss måste ändra synsätt. Det vi måste göra är inte att samla på hög för egen del – vi måste se till att alla får en viss grundtrygghet. Något att äta, någonstans att bo, kläder, viss trygghet i kontakt med andra.

Han tror att grunden till den framväxande extremismen är att samhället förändras.

– Att extrema rörelser växer i Sverige beror på att Sverige har varit ett oerhört gemensamt land. Vi har haft ett gemensamt språk, gemensamma traditioner, samma religion, inget krig. Vi har i stort sätt varit enhetliga. Nu håller det på att förändras. Invandrare representerar andra kulturer, andra sätt att tänka. Och då störs vår enhetlighet. Det tar tid för oss att lära oss leva i ett mångkulturellt samhälle. ■

Så kan IOGT-NTO ta ställning:

- Ta ställning, visa att IOGT-NTO tycker illa om Sverigedemokraternas politik.
- Inte samarbeta med organisationer som inte tycker att alla människor är lika värda.
- Vara tydliga med vad IOGT-NTO tycker, att rörelsen vill ha ett öppet samhälle som präglas av mångfald.

"Det går inte riktigt att hålla fast i sina hårdaste fördomar om de gång på gång motbevisas", säger Carl Wennerstrand.

Han gick från nazist till engagerad nykterist

I ungdomen var Carl Wennerstrand nazist och aktiv i Vit makt-rörelsen. I dag jobbar han för alla människors lika värde som anställd på IOGT-NTO i Östergötland.

Hela uppväxten hade Carl Wennerstrands styvpappa kontrollerat honom och matat honom med nazistiska åsikter. Så när Carl Wennerstrand blev tolv år kändes det naturligt att hitta sitt eget Vit makt-gäng. Gänget blev viktigare och viktigare och till slut var den nynazistiska rörelsen hela hans liv.

– Det var många saker vi gjorde som kändes jobbiga, samtidigt kände jag att jag inte hade något annat jag kunde söka mig till i stället, säger Carl Wennerstrand.

Han började tvivla, funderade på att sluta, men visste inte vem han var om han inte var nazist. Därför fortsatte han. Men småbrotten blev större och när nazistgänget började planera ett brott som skulle involvera vapen ville Carl Wennerstrand inte vara med.

Hans gamla vänner letade upp honom och gav honom spö, men Carl Wennerstrand hade bestämt sig. Han började läsa på Komvux, och hans gamla världsbild drogs till sin yttersta spets.

– Det går inte riktigt att hålla fast i sina hårdaste fördomar om de gång på gång

motbevisas. Jag insåg att människor är människor, det är inte svårare än så. Det enda som avgör hur man är som människa är hur man behandlar andra.

Carl Wennerstrand fyller 39 år i år – och 21 år har gått sedan han hoppade av den nynazistiska rörelsen. De flesta tar emot hans historia positivt, men visst blir han också dömd.

– Oh ja. Jag har kört möten där folk säger "en gång nazist – alltid nazist" och reser sig upp och går. Men jag stöter oftare på människor som har en förståelse.

Carl Wennerstrand funderar en del över hur IOGT-NTO kan bli mer inkluderande.

– Det absolut viktigaste vi som stor folk-rörelse kan göra är att ta ställning och aldrig acceptera när kostymrasister slänger ur sig

främlingsfientliga argument. Vi måste i alla lägen stå upp för medmänsklighet och vara tydliga med att inom IOGT-NTO finns människor. Punkt.

Han tror att det är viktigt att uppmuntra alla typer av inkluderande föreningsverksamhet dit människor kan komma och känna sig som en del av en gemenskap.

– De enklaste små insatser av inkludering spelar roll. Vi ser det väldigt tydligt i våra sociala verksamheter och i kamratstödet. Jag tror inte vi kan gå ut och lära människor "mångfald", men vi kan föregå med gott exempel. Desto mer medmänsklighet vi skapar och står för, desto mindre kommer människor ha tid och ork att hata. Jag tror stenhårt på våg-effekten av medmänsklighet och glädje.

NATHALIE C. ANDERSSON

Carls tips. Så kan du göra om du träffar någon med rasistiska åsikter

- **Spela dum.** Ställa frågor som gör att personen måste motivera sina åsikter. Människohat bygger på känslor, ställer man nyfikna frågor baserade på logik så snubblar personen till slut på sig själv.
- **Ta avstånd från åsikterna,** men visa att du bryr dig om personen. Då har du alltid en möjlighet att påverka personen. Det är vanligt att tävla om vem som tar

mest avstånd från rasism, men de som gör så stänger bara dörren till att förändra människor.

- **Var inte rädd för att bjuda** in fördomsfulla personen till en förening som är blandad med invandrare, svenskar, hbtq-personer med mera. Fika och diskutera nykterhet, det kan göra jättestor skillnad.

13-årige Mohammed Kihia har flytt från Syrien och väntar på besked om han och hans familj får stanna i Sverige.

JUNIS STÖTTAR FLYKTINGBARN

Vad gör en nioåring som har flytt från krigets Syrien och hamnat i en liten by i Dalarna? Väntar, väntar, väntar på besked om familjen får stanna. Fascineras över snön. Och blir lycklig över att få leka när Junis kommer på besök.

TEXT OCH FOTO **LINA MATTEBO**

– **Hej Shahed!** ropar Junis-ledaren Johanna Tsupukka genom mörkret och snöflingorna.

En flicka med rosa tröja och finurlig blick sliter ögonen från det vita som ram-lar ner från himlen och tar Johanna i hand-en. De går tillsammans in i asylboendet

och nerför trappen till en sliten källarlokal med dålig belysning och inga fönster. Där springer 20 barn fram och tillbaka.

– Det är väldigt bra att Junis kommer hit, för barnen här har inget att göra. De sitter bara hemma och gör ingenting. På de här träffarna kan vi leka tillsammans,

säger 13-årige Mohammed Kihia som har flytt från kriget i Syrien.

Ljudvolymen är hög. Några killar åker rollerblades och kraschar med jämna mellanrum in i en vägg medan andra leker ramslekar i en ring med Johanna.

I ena änden av rummet spelas det tv-spel och i den andra änden tittar några på Mr Bean. Mohammed Kihia sätter sig på en kudde på golvet framför filmen och lägger armarna om sin lillebror. De skrat-tar och pekar. Mitt i rummet står ett runt bord fullt av kitor och papper. Elvaårige Khaled Al Ali håller sin lillasyster Haia i handen nästan hela tiden – förutom när han ritar. Den svenska flaggan på ena sidan pappret och den syriska på den andra. När han är klar visar han upp dem med ett stort men snabbt leende.

"Det är väldigt bra att Junis kommer hit, för barnen här har inget att göra."

MOHAMMED KIHIA

Barnen kan inte så mycket svenska, men Adulrhman Alsagier, som liksom de flesta här också har flytt från Syrien, hjälper till att översätta. Han nickar mot en av flickorna som springer omkring i rummet, berättar:

– Hennes mamma blev dödad, så hon var väldigt ledsen och ensam när hon kom hit. Men efter att Junis startade här började hon glömma allt jobbigt som hänt. Hennes pappa har sagt att det har varit väldigt bra för henne att vara med här.

Asylboendet ligger i och runt ett gammalt hotell i det lilla samhället Ställdalen utanför Kopparberg i Dalarna. Hit har det på kort tid kommit flera hundra

asylsökande, nästan lika många som byns invånarantal.

I senaste kommunvalet röstade drygt en tredjedel på Sverigedemokraterna, en höjning med 25 procentenheter jämfört med förra valet. Junis-ledaren Ralf Nielsen besökte boendet för första gången i höstas i sin roll som lokalpolitiker.

– Efteråt frågade jag om vi i Junis kunde få komma hit och visa film för barnen, berättar han.

Det fick de. Och sedan dess har de utökat aktiviteterna.

– Det är jättekul, det känns som om man gör något meningsfullt. Som mest var de 50 barn på träffarna, men nu har många flyttat, säger han.

Flera av barnen från asylboendet brukar nu också följa med till Junis-träffen i grannsamhället Kopparberg, där det främst brukar komma barn som är födda i Sverige.

– Det är väldigt roligt! På så sätt får de andra kompisar och barnen från Junis i Kopparberg lär sig att de här barnen inte är så farliga.

Den sista kommentaren gläntar in till något Ralf Nielsen inte pratar så mycket om.

– Jag har mest fått positiv respons att vi är här, men ...

Han har också fått några obehagliga samtal om att Junis inte borde rikta sig till barnen på asylboendet. Men det hindrar inte honom.

När Junis kommer på besök till asylboendet blir det mycket skratt och lek.

Jessy Kaurie (till höger) sjunger "Jag blir så glad när jag ser dig" på klingande svenska när hon går från Junisträffen.

Alla skrattar högt åt filmen om Mr Bean.

Salam Alsagier och hennes storebror Adulrhman. Alsagier berättar att namnet Salam betyder fred.

– Det negativa får man ta. Det här är ju så roligt!

Johanna Tsupukka håller med.

– Det är jättekul, så givande. Barnen har roligt och får göra något annat än att bara sitta inne i lägenheten.

Hon jobbar som lärare och har några av barnen i skolan.

– De har ingenting att göra på fritiden annars. De frågar alltid i skolan när vi kommer nästa gång och när vi kommer hit kommer de springande mot oss.

Klockan närmar sig sju och Junis-träffen är slut för i dag. En flicka sjunger "Jag blir så glad när jag ser dig" på klingande svenska, medan hon samlar ihop sina teckningar och går ut ur lokalen. ■

Enkät. Vad tycker du om Junis-träffarna?

Salam Alsagier, 9 år, från Syrien:

– Jag har roligt här! Jag brukar rita, måla och leka klappramsor.

Khaled Al Ali, 11 år, från Syrien:

– Det är väldigt bra. Jag kommer hit för att ha roligt och leka med de andra barnen.

Jessy Kaurie, 9 år, från Syrien:

– Jag gillar att sporta, spela tv-spel och rita. Träffarna är bra!

Kongress 2015 i Lund!

IOGT-NTO-rörelsens kongresser 2015 går av stapeln i Lund 23–28 juni och har tre ledord: engagemang, folkrörelsegemenskap och fest. Detta kommer att genomsyra alla aktiviteter som erbjuds. Kongressen erbjuder ett rikligt utbud av aktiviteter såsom förhandlingar, utflykter, seminarier, verkstäder, läger och nattcafé. Information och anmälan hittar du på hemsidan www.nykter15.se. Om du vill få information och anmäla dig på annat sätt, kontakta ditt förbundskansli. Anmälan är öppen 1 april till 15 maj.

Välkommen till Skåne i sommar!

Förhandlingar

Är du ombud för ditt distrikt innebär det till stor del förhandlingar. Beslut ska fattas som tar vår folkrörelse in i framtiden. Du som inte är ombud kan följa förhandlingarna på plats eller via sändning på internet.

Utflykter

Stadsvandring i Lund

Lär känna Lund lite bättre, starta veckan med guidad stadsvandring. Onsdag 24 juni kl 12.15. 150 kr.

Lunds domkyrka

Guidad tur i domkyrkan. Vi får se och höra det astronomiska uret spela. Onsdag 24 juni kl 14.40. 100 kr.

Vattenhallen Science Center

Här kan alla testa och leka med instrument och kanske köra 5-kamp. Det finns också ett planetarium. Torsdag 25 juni kl 10.00. 0–4 år 0 kr, 5–18 år 55 kr, vuxen 70 kr, pensionär/student (studentleg) 60 kr.

Midnattskonsert i Lunds domkyrka

Natten mellan torsdag och fredag får vi i domkyrkan avnjuta vacker musik med den världsberömda organisten Tomas Willstedt. I samarbete med NBV Skåne. Torsdag 25 juni kl 23.30. 50 kr.

Kulturen

På Kulturen kan du se dåtidens Lund och olika utställningar. Det finns lekutställning för barn. Fredag 27 juni kl 10.00. 0–9 år 0 kr, vuxen 120 kr, pensionär 80 kr, student (studentleg) 60 kr.

Studiebesök på MAX IV-laboratoriet

MAX IV är en forskningsanläggning för att producera synkrotronljus och anläggningen hyser flera partikelacceleratorer. Fredag 27 juni kl 12.45. 0 kr, ev. kostnad för resa tillkommer.

Bussutflykt

Heldagsutflykt till Österlen där vi får uppleva konst, natur och hav! Inklusive fika och lunch. Lördag 28 juni kl 8.15. 350 kr.

Fester

Lund präglas av ett rikt studentliv med ett stort utbud av fester. I samma anda som studentlivet blir det invigningsfest på onsdagen och avslutningsfest på lördagen. Det utlovas god mat, härlig gemenskap och underhållning för alla!

Invigningsfest

Äger rum i Sparbanken Skåne Arena och inleds med buffé och underhållning. Därefter dans och nattcafé. Onsdag 24 juni kl 19.00. Vuxen 400 kr, barn (–12 år) 200 kr.

Avslutningsfest

Vi intar Akademiska Föreningens hus. Mingel och buffé samt underhållning i studentikos anda. På kvällen både styrdans och disco. Information om artister och uppträdanden släpps inom kort. Lördag 27 juni kl 19.00. Vuxen 350 kr, barn (–12 år) 150 kr.

Nattcafé

Tisdag–fredag kl 19.00–02.00 är nattcaféet öppet. Här kan du i mysig miljö umgås med nya och gamla vänner över hemlagat fika. Under veckan erbjuds även underhållning.

Seminarier

Ur vårt program för seminarier: "Vårt framgångsrika arbete i Sydostasien!", "Vi är på god väg att släcka ner alkoholreklamen!", "Hur du fyller föreningslokalen med verksamhet", "Sjung! Det bor en sång på våra läppar", "Är alkohol bra för hälsan?".

IOGT-NTO:

Stort kongresspaket: 1 600 kr. Inklusive välkomstpaket, invigningsfest, avslutningsfest, lunch och fika onsdag–lördag samt fika på söndagen.

Litet kongresspaket: 800 kr. Inklusive välkomstpaket, invigningsfest och avslutningsfest.

Inget boende ingår i priserna, utan bokas separat (se hemsidan).

UNF:

UNF-läger: 1 500 kr. För UNF:are mellan 13 och 16 år (född 1999–2002).

UNF-temapass: 1 500 kr. För UNF:are som är 15 år och äldre (född 1990–2000).

UNF-ombudspass: 1 000 kr. För ombud valda av ditt UNF-distrikt. Betalas av distrikten.

I alla priser ingår välkomstpaket, mat och boende (masslogi) tisdag–söndag, samt resa till/från Lund.

Junis:

Ombud Junis: Förbundet betalar välkomstpaket, invigningsfest, avslutningsfest, förbeställt boende, lunch och fika tisdag–lördag för ordinarie ombud.

Kongressdeltagare Junis, Stora paketet: 1 600 kr

Kongressdeltagare Junis, Lilla paketet: 800 kr (se IOGT-NTO).

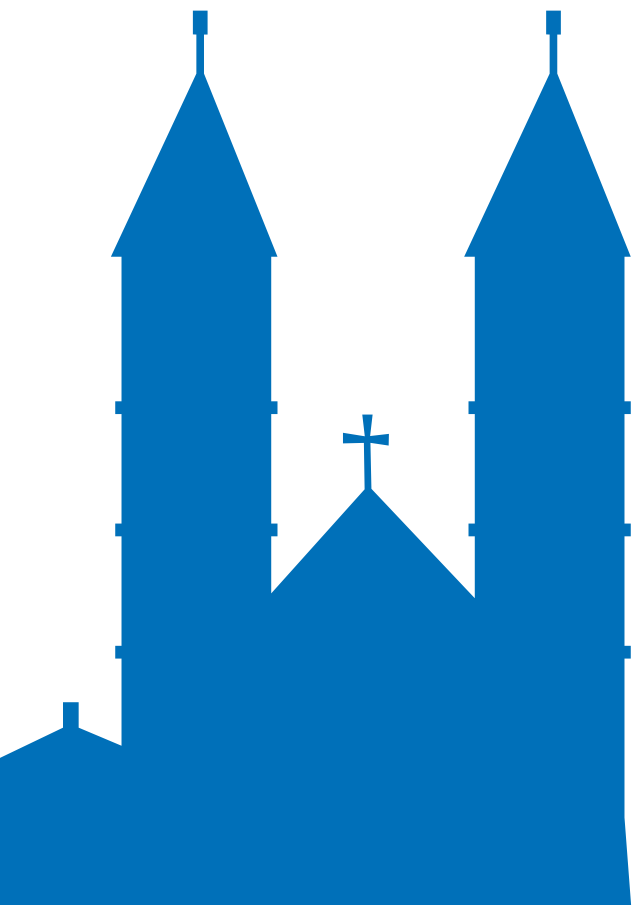
Inget boende ingår i priserna, utan bokas separat (se hemsidan).

NSF:

Kongressdeltagare NSF, Stora paketet: 1 600 kr

Kongressdeltagare NSF, Lilla paketet: 800 kr (se IOGT-NTO).

Inget boende ingår i priserna, utan bokas separat (se hemsidan).

BARTENDERN SOM LYFTER ALKOHOLFRI

Bartendern Örjan Åstrand föredrar numera alkoholfria drinkar.

Han har skapat samtliga Almedalsdrinkar och är aktuell med en ny bok, "Alkoholfria cocktails".

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO JONAS ERIKSSON

När bartendern och drinkboksförfattaren Örjan Åstrand bjuder hem gäster eller ordnar ett event å jobbets vägnar är de alkoholfria drinkarna numera inte bara en självklarhet, utan de drycker som han helst lyfter fram i rampljuset.

I april kommer han ut med boken "Alkoholfria cocktails" (Grenadine förlag). I boken finns ett 60-tal alkoholfria drinkar med, varma och kalla. Ett givet steg för en bartender som sedan 1980-talet har gjort det till en hederssak att servera sina gäster goda

alkoholfria drinkar och som har skapat samtliga almedalsdrinkar till IOGT-NTO.

Han anser att som värd ska man alltid erbjuda bra alkoholfria drycker. Bara för att det rätt och slätt är gott, men också för att ett antal personer av olika anledningar inte kan eller vill dricka alkohol.

– De ska inte behöva få juice eller bubbelvatten i glaset, medan övriga dricker läckra drinkar. Den som inte önskar alkohol ska också få en seriös, genomarbetad drink. Det handlar helt enkelt om respekt, att ta de alkoholfria drinkarna på lika stort allvar som de med alkohol, säger Örjan Åstrand.

Han har märkt av ett ökat intresse för alkoholfria drinkar de senaste åren. Fler efterfrågar alkoholfritt när de är ute på

krogen – och de som jobbar i baren har blivit allt duktigare på och mer villiga att skapa bra alkoholfria drinkar.

– Jag upplever att det numera inte bara är nykterister, gravida eller folk som kör bil som avstår alkohol, utan även dem som i vanliga fall dricker. Att avstå alkohol vid ett visst tillfälle tycks vara en trend, och då talar jag inte om folk som tar en vit månad, utan om människor som för stunden väljer alkoholfritt, bara för att det är gott och för att de inte känner för alkohol just då. Det har blivit mer avdramatiserat, säger han.

Han ser sig som en ambassadör för alkoholfria drinkar. Och han värjer för uttrycket "alkoholfritt alternativ".

– Det är inget alternativ, utan ett förstahandsval!

Men vägen mot den alkoholfria drinken som ett självklart förstahandsval för många krog- och bargäster har varit lång. När Örjan Åstrand började jobba som bartender under 1980-talet fick den som ville ha alkoholfritt ofta två blandade juicer med lite is. Och så såg det ända fram tills för några år sedan, då allt fler upptäckte att det faktiskt går att skapa suveräna alkoholfria drinkar som väl står sig i konkurrensen med alkoholdrinkar.

Örjan Åstrand har dock alltid varit mån om att ge kunden bra alkoholfria drinkar och började tidigt experimentera med smaker och essenser för att göra drinkarna spännande och med en vuxen smak.

– Det är ett trevligt sätt att jobba på och det känns viktigt att kunden känner sig uppmärksamrad. ■

"Den som inte önskar alkohol ska också få en seriös, genomarbetad drink."

De fyra årstiderna

Vi blir effektivare om vi sysslar med en sak i taget. När vi blir stressade finns risken att vi hoppar från uppgift till uppgift och inte hinner avsluta. Ibland känns det som om inget blev gjort. Fundera över hur du ska samla dina uppgifter och arbeta i block. Vi talar om FOKUSTid, GULDtid, MÖTESTid och obokad tid.

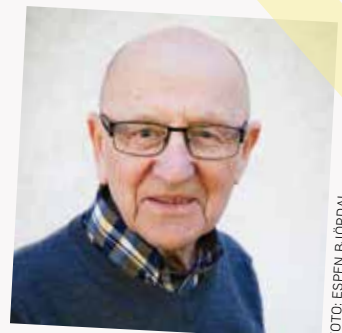

FOTO: ESPEN BJÖRDAL

Rune Nilsson

1

FOKUSTID OCH GULDID

Med dessa två menar vi tid du bokar in i almanackan för uppgifter som tar minst två timmar. Skillnaden är att under FOKUSTid koncentrerar du dig på en uppgift men om du blir avbruten så fortsätter du där du slutade.

GULDtid är ostörd tid då du arbetar koncentrerat utan avbrott. Du stänger av omvärlden, dörr och telefon. Skriv tydligt in vad du ska göra under den tiden. Rätt använd GULDtid är alltid lönsam. Du får mycket mer gjort.

OBOKAD TID: TOMT I ALMANACKAN

Alla behöver viss obokad tid varje vecka och helst en stund varje dag för att hinna med telefonsamtal, e-post, ärenden och allt som bara händer. Detta är särskilt viktigt för den som har lätt att bli stressad.

3

NÄR DU ÄR LEDIG

Framförhållning är bra även i privatlivet för att du ska kunna koppla av bättre, få tid för det viktiga och leva lugnare. Skriv tydligt in dagar och tider när du ska vara ledig. Röda dagar, semester, vissa födelsedagar, dotterns studentdag och alla andra dagar du inte får missa. Markera dem i almanackan så att du inte missar dem när du i hastigheten lovar bort dig på annat.

4

2

MÖTESTID

MÖTESTid är tid som du bokar in i almanackan. Det kan vara föreningsmöte, styrelsesammanträde, innebandymatch, 40-årsfest, hälsa på mamma, ja du vet bäst själv. Vi är alla duktiga på att boka möten. Ibland så duktiga att dagarna blir helt sönderhackade. För att dessa möten ska bli bra tillkommer tid för förberedelser, restid och ofta även efterarbete.

Vet du att du ska skriva protokollet är det klokt att ha tid för det inom en eller två dagar. Boka också in självklara möten som kanske återkommer regelbundet. Mötesdeltagare berättar ofta vad de inte hunnit göra sedan sist. De har glömt. De har inte bokat tid för detta, mötena ligger för tätt.

5

LÅT INTE E-POSTEN HINDRA DIG

Öppnar du ett mejl så fort det kommer? Har du plingget på? Om du finns vid datorn eller telefonen åtta timmar och får 40 mejl betyder det att du blir avbruten var tolfte minut. Är det din uppgift att alltid vara nåbar? Om inte så läs e-posten högst ett par gånger per dag. Besvara dem som tar högst tre minuter direkt. Spar resten till tid du reserverat för att svara på mejl.

BRUK RISKBRUK MISSBRUK VAD ÄR VAD?

Bruk

1

När man talar om brukare av alkohol menar man dem som dricker, men håller sig under det som brukar anses vara risknivå – upp till nio standardglas per vecka för kvinnor och fjorton för män.

Att dricka mindre än gränsvärdena betyder inte att konsumtionen är riskfri. På 1970-talet tittade överläkarna och professorerna Ulf Rydberg och Staffan Skerfving på de toxikologiska effekterna av alkohol. De använde sig av samma riskvärdering som man gör av andra

giftiga ämnen och kom fram till att mer än 0,1 gram/kg kroppsvikt per dag bör man inte dricka om man vill vara på den säkra sidan. Det motsvarar en lättöl om dagen för en vuxen person.

– Du kan inte ange en helt riskfri nivå som gäller alla personer i alla situationer. Budskapet är komplext. Dessutom har mycket forskning tillkommit sedan 70-talet. Alkoholens cancerogena effekter vet vi betydligt mer om nu, säger Ulf Rydberg, när Accent kontakter honom för att höra hur han ser på risken. ■

Var går gränsen mellan bruk och missbruk?

Finns det någon riskfri konsumtion? Vad är riskbruk och vad är beroende?

Det förekommer många begrepp när man talar om alkoholkonsumtion. Några är medicinska definitioner samtidigt som de i vardagligt tal oftast betyder något annat. Alla berörs vi av människor som dricker för mycket och alla har vi en egen bild av vad begreppen innebär. Och nu ska vi lära oss ett nytt: alkoholbrukssyndrom.

Accent reder ut begreppen.

Riskbruk

2

Med riskbruk menas att en person dricker sådana mängder eller på ett sådant sätt att det innebär risk för fysiska, psykiska eller sociala konsekvenser.

En man som dricker mer än fjorton glas per vecka eller kvinna som dricker fler än nio anses dricka riskabla mängder. Då talar man om **högkonsumtion**.

Även utan att komma upp i sådana nivåer anses det vara riskabelt om en man vid ett och samma tillfälle dricker fler än fyra standardglas eller om en kvinna dricker fler än tre. **Intensivkonsumtion** är ett annat ord för det.

Riskkonsumtion är det också om en gravid kvinna dricker alkohol, att dricka i arbetslivet, i trafiken, före 18 års ålder, om man har vissa sjukdomar, äter speciell medicin eller har ökad känslighet för alkohol. ■

"Det är inte så enkelt att man antingen är beroende eller inte beroende."

JOAR GUTESTAM

Missbruk

3

Missbruk är ett begrepp som ofta används i dagligt tal. Antagligen har de flesta en egen bild av vem som ska räknas dit.

Med diagnosinstrumentet DSM-4 (som används inom såväl vården som forskning) får man diagnosen missbruk om ett av följande fyra kriterier uppfylls under en och samma tolv månadersperiod:

- Upprepat bruk som leder till att individen

misslyckas med att fullgöra sina skyldigheter på arbetet, i skolan eller i hemmet.

- Upprepat bruk i situationer som medför betydande risk för fysisk skada (till exempel rattfylleri).
- Upprepade problem med rättvisan då personen varit påverkad.
- Fortsatt bruk trots ständiga eller återkommande problem av social eller mellanmänsklig natur orsakade eller

förstärkta av berusning.

– Missbruk har status som en lindrigare diagnos. Om det går illa är tanken med kriterierna att missbrukaren senare utvecklar ett beroende, men det funkar ju inte så. En del personer uppfyller kriterierna för beroende utan att uppfylla något av missbrukskriterierna, säger Joar Guterstam, ST-läkare i psykiatri och doktorand i beroendelära. ■

Beroende

4

Medicinskt anses beroende som en allvarligare form än missbruk, men i allmänhetens ögon har beroende blivit allt mer accepterat att tala om. Fler och fler berättar öppet om sitt alkoholberoende.

Enligt DSM-4 räknas man som beroende om minst tre av följande kriterier uppfylls under en och samma tolv månadersperiod:

- **Ökad tolerans** – behov av påtagligt

ökad mängd på grund av påtagligt minskad effekt.

- **Abstinens** – karakteristiska abstinenssymptom eller återställare.
- Använder till exempel alkohol i **större mängd** eller under **längre tid** än vad som avsågs.
- **Varaktig önskan** eller **misslyckade försök** att begränsa eller kontrollera bruket.

- **Mycket tid** ägnas åt att få tag på till exempel alkohol, använda alkohol eller hämta sig från effekten.

- **Viktiga aktiviteter** – på jobbet och fritiden, sociala aktiviteter etcetera, överges eller minskas på grund av bruket.

- Bruket av exempelvis alkohol fortsätter trots att man vet att **fysiska eller psykiska besvär förvärras**. ■

Alkoholbrukssyndrom

5

I maj 2014 kom så ett nytt diagnosinstrument, DSM-5, från den amerikanska psykiatriföreningen som utvecklat instrumentet.

Här är begreppen missbruk och beroende försvunna och ersatta av ett enda: substansbrukssyndrom. "Substans" kan sedan bytas ut mot den substans det gäller, till exempel alkohol: alkoholbrukssyndrom.

I det nya DSM-5 slås kriterierna ihop till elva. Den som uppfyller två av kriterierna får diagnosen "lindrigt alkoholbrukssyndrom", den som uppfyller fyra "medelsvårt", medan den som uppfyller sex eller fler kriterier får diagnosen "svårt substansbrukssyndrom".

Enligt Joar Guterstam (ST-läkare i psykiatri och doktorand i beroendelära) är de flesta som arbetar i beroendevården nöjda med förändringen.

- Det blir tydligare att det handlar om ett

kontinuum. Det är inte så enkelt att man antingen är beroende eller inte beroende, utan det är en glidande skala. Därför är det nya systemet mer logiskt, säger han.

Däremot är han tveksam till om begreppet kommer att bli allmänt använt.

– I Sverige har vi fått bra genomslag för begreppet beroende. Det är begripligt och används både inom och utanför beroendevården. Det är synd att det försvinner, men jag tror inte att till exempel Beroendecentrum kommer att byta namn på grund av det. Substansbrukssyndrom är en så abstrakt term att jag misstänker att den inte kommer att användas på samma sätt, säger han.

Att begreppet missbruk försvinner är däremot inte något han kommer att sörja.

– De flesta är nog ganska glada att bli av med det. Det är otydligt och stigmatiserande. Få trivs med att kalla sig själva missbrukare. I vardagsspråk uppfattas det som ganska allvarligt, samtidigt som det

inom vården anses vara en mildare form, säger han.

Joar Guterstam tror att de flesta patienter inte kommer att märka någon större skillnad.

– Jag har börjat använda den nya diagnostiken och tycker den fungerar bra. De flesta patienter uppfyller många av kriterierna och för dem blir det inte någon skillnad. Däremot blir det större skillnad för dem med lindrigare problem. Fler kommer att få diagnos med det nya instrumentet, säger han.

Han anser att det finns både för- och nackdelar med det.

– Fördelen är att det är bra med tidig upptäckt och att det kan bli en varningsklocka. Men risken finns att en del fångas in som inte borde sjukförklaras. Man får vara försiktig med den här gruppen. Det finns inte mycket forskning gjord på dem, så vi vet inte säkert hur vi ska kunna hjälpa dem, säger han. ■

Sebbe Staxx:

”Jag har gjort fel varje dag”

Överallt har han skapat rubriker. Men efter tre vändor i fängelset hände något med Sebbe Staxx från Kartellen – i dag tar han avstånd från droger, våld och hat.

TEXT MAJKEN ÖST-SÖDERLUND FOTO JONAS ERIKSSON

"Livet jag levde då, det är inte för någon. Det är som ett stort jävla nedsläckt hotell som någon har lagt en gigantisk presenning över. Vilket rum eller vilken korridor du än kommer till så är allt bara mörker, mörker, mörker och du ska försöka hitta ut därifrån."

"Jag var 110 procent hat, nu måste jag försöka leva efter devisen: att vända andra kinden till. Hat föder bara mera hat."

I den nyutkomna boken "Musiken, brotten, beroendet" kastas läsaren rakt in i berättelsen om hur en känslökall och rasande kriminell person tänker. Det finns inga gränser för rädsla, hat och våld.

"Kulorna regnar, grabbar jagar pengar, fett med stress för gatans änglar."

Det är en minst sagt skrämmande och ibland motbjudande läsning. Språket är kryddat med könsord, svordomar och slang.

Berättelsen börjar med den lille pojken som växer upp i ett kärleksfullt hem med mamma, pappa och storebror i söderförorten Bagarmossen i mitten på 1980-talet. Men innan han ens kommit ur tonåren har han förvandlats till en känslökall gangster som går med skottsäker väst och pistol i byxlinningen. Han är alltid beredd, han kan bli attackerad när som helst, både av polisen och av andra kriminella. För tjalare finns ingen nåd. Vännerna dör, ibland av en överdos, ibland av en kula.

Kriminaliteten ger honom – ibland – stora pengar. En vecka senare är de borta. Märkeskläder, krogbesök och taxi. Droger förstås, allt kostar pengar. Två miljoner plus blir snabbt två miljoner minus. Kär-

"Gud hämtade mig precis innan det var för sent."

lek, lojalitet och empati är ord han inte ens kan stava till. När hans flickvän ringer till honom, gråter och säger att hon ska ta sitt liv, svarar han: "Gör det", och lägger på luren.

Dagen efter är hon död.

"Så vad vet ni om gatan där grabbar knappar på kartan. Där vi bär djävulen på axeln å går hand i hand med satan."

– I 15 år var han djävulens slav, säger Sebbe Staxx.

Att han blivit frälst, som han säger, är lite udda i hans bransch. Men det är exakt vad som hänt. Han har bytt hand att hålla i. Han känner sig betydligt tryggare med

Guds hand i sin. Visst, det är svettigt ibland, fortfarande. Fienderna finns kvar, det gamla livet gör sig ständigt påmint. Fansen undrar vad som hänt. Sverigedemokraterna glömmer inte att han smädat och förnedrat deras ledare.

Men ändå, Sebbe Staxx är sig inte lik.

Han bär en långärmad tröja som döljer underarmarna där han tatuerat in Fuck aina (på svenska: knulla polisen). Ögonen är lite trötta – han kom hem från en semesterresa till Thailand nyligen. Men någonstans bakom det blå skymtar frimodighet och vilja att leva ett annorlunda liv.

Den verklighet han beskriver i boken är många ungdomars verklighet. Ett utanförskap som är så starkt att hat, våld och kriminalitet verkar vara enda lösningen att skaffa sig respekt.

– Jag vill visa hur det ser ut.

Hip-hopgruppen Kartellen där Sebbe Staxx är frontfigur har en trogen publik. Men många har också provocerats av gruppens texter, som stundtals gränsar till förtal. Den 21 januari 2013 skrev Sebbe Staxx på Twitter: *"Jimmie Åkessons mammas fitta! Vill tortera han i 3 dygn med avbi-*

tartång locktång blåslampa för att stoppa blödningar me! Jag vill döda bögen."

Uttalandet ledde till en dom för förtal.

– Jag har gjort fel, varje dag. På varje sida i boken finns saker jag inte borde ha gjort. Men jag vill lägga korten på bordet, inte försköna, utan berätta hur det var. Jag vill att ungdomar ska läsa, känna igen sig och förstå att det finns möjlighet att förändras innan det är för sent.

I takt med att Kartellen blev alltmer känd började Sebbe Staxx själv må allt sämre. Kokainet sände honom till själens absolut svartaste rum.

"Jag knackade på vansinnets portar med ivriga nävar."

När allting är nattsvart bestämmer han sig för att hoppa framför tunnelbanan. Men precis då ringer hans storebror Geir som han alltid sett upp till och som alltid skyddade honom – så länge han kunde.

Familjen ser hur dåligt han mår och Sebbes pappa tar ett banklån för att betala vård på ett behandlingshem. Kommunen vägrar betala. Behandlingen lyckas men efter några månader är han tillbaka igen. Nu har skammen och skulden hunnit ifatt honom, ett havererat äktenskap, en ny kärlek, två barn, en bror och två föräldrar som han svikit. Gång på gång, på gång.

Kartellens huvudman Leo Gonzalez, som sitter i finskt fängelse, läxar upp honom tills han gråter som ett barn. Då är han äntligen redo för att gripa det sista halmstrået. Leos Gonzalezs mamma är pastor och tillsammans med henne skapar Sebbe Staxx den upplevelse som ska bli början till helt nya ord och uttryck i hans liv. Han får långsamt stifta bekantskap med ödmjukhet, kärlek, förlåtelse och försoning.

– Gud hämtade mig precis innan det var för sent, säger han.

Han gnuggar sig i ögonen och konstaterar att han är trött på att tala om sitt gamla liv. Helst skulle han bara vilja tala om Jesus.

Hans kropp bär tydliga tecken på 15 år i drogmissbruk och kriminalitet. Men i hjärnan håller nya spår på att plöjas upp, destruktiva tankemönster är i färd att brytas.

– Livet började på nytt, jag är fortfarande som ett barn, jag får lära mig ett helt nytt sätt att tänka.

Hans mamma, som förra året gav ut en bok om hur det är att vara anhängig till en kriminell, gjorde inte vågen när han kom hem och berättade att han blivit frälst. Efter många år av svikna löften var föräld-

Fakta. Sebbe Stakset

Namn: Sebastian "Sebbe Staxx" Stakset

Ålder: 29 år

Familj: Gift med Isabella, har barnen Sadie, 6 år och Kingston, 4 år från ett tidigare äktenskap.

Aktuell med: Med nya boken "Musiken, brotten, beroendet".

Övrigt: Gruppen Kartellen kom med sin första singel 2009. Sebbe Stakset är i dag aktiv medlem i Ichtys, som är en spansk-svensk frikyrkoförsamling i Stockholm.

rarna ganska tveksamma till vad allt detta nya innebar.

– Det är snart två år sedan jag blev kristen. Ord är svåra att tro på för den som blivit sviken, men när jag förändras byggs tilliten långsamt upp.

Det nya livet är inte på något sätt fritt från bekymmer. Det saknas fortfarande pengar – då och då. Och för en tid sedan fick han allvarliga hot. Både han själv och hans vänner insåg att det kanske var dags att beväpna sig på nytt, trots att han intalat sig att Gud är en bättre beskyddare än

vapen. Hoten pågår ständigt och Sebbe Staxx erkänner att han tvivlar. Varje dag.

– När jag var som mest förvirrad gick jag ut på gatan för att få lite luft. Medan jag står där kommer en dam fram till mig och säger: "Gud är med dig. Du har ingenting att frukta. Gå inte tillbaka till dina gamla vänner". Sedan gick hon. Jag har ingen aning om vem hon var. Hon bara dök upp precis när jag behövde henne. Så har det varit många gånger.

När Kartellens nya skiva kommer i höst är det med delvis annorlunda texter.

– En av texterna handlar om den mobbning jag utsattes för som barn. Det var tufft och jobbigt att skriva om det, men jag har kunnat förlåta förövarna och därmed också mig själv. En annan text handlar om ett missfall.

Sebbe Staxx beskriver texten om barnet som aldrig blev, det som orsakade så mycket sorg på jorden men som han nu är säker på att få möta i himlen.

– Jag hoppas att den texten kan bli till tröst och hjälp för andra.

Men vad fansen säger, det bryr han sig inte om.

– Jag har släppt garden, folk får tycka vad de vill. Jag vet att Jesus älskar mig. ■

Många dansanta par kom till tedansen i Gunnebo.

IOGT-NTO:s fina hus lockar besökare.

Rainer Mäkitalo och Anna Liisa-Kallatsa (mitten) hade önskat fler på dansgolvet.

DANSGLÄDJE I GUNNEBO

Föreningen behövde få upp ångan igen. **Någon föreslog tedans**, en verksamhet som visade sig vara ett framgångsrecept. Festligt och anspråkslöst, tycker besökarna.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO PHIA BERGDAHL

Stämningen är lite trevande men förväntansfull när IOGT-NTO-lokalen i småländska Gunnebo slår upp portarna för årets andra tedans. Män, kvinnor och par, de flesta lite äldre, hänger av sig vinterkläderna och slår sig ner på bänkarna längs väggarna i stora salen. Golvet är naturligtvis fritt från möbler. Här ska det ju alldeles strax tas en svängom till Håkan Åstrands enmansband "Håkans lugna musik". Håkan har blivit medlem efter att ha börjat spela här.

– Jag drack ju ändå inte alkohol så jag tänkte att varför inte bli medlem? säger han och skiner upp i sin blanka, rosa skjorta. Han känns proffsig och fin där

han slår sig ner för att börja sin spelning.

Så ljuder musiken plötsligt i högtalarna och det första paret vågar sig upp, efter viss tvekan. Traditionell dansbandsmusik är det som bjuds, med tyngdpunkt på lugna låtar. Men det tycks vara helt rätt den här sömnigt molniga februarisöndagen, för rätt vad det är så virvlar en handfull dansanta par omkring på det slitna trägolvet. Några tätt intill varandra, liksom fastklamrade och hasande. Andra lättare på fötterna och med gung i höfterna.

Tedans låter gammeldags trevligt och innebär kort och gott dans på eftermiddagen i stället för på kvällen. I pausen bjuds det på fika: kaffe eller te med tilltugg.

Man kan nog säga att tedansen har blivit räddningen för den lilla föreningen i Gunnebo.

– Vi var en förening i kris med bara 43 medlemmar, varav hälften bor i kommunen. Förra året blev vi av med vårt kommunala driftsbidrag och började fundera kring vad vi skulle kunna göra för att få upp ångan igen. Någon föreslog tedans och det tog vi fasta på. Det var en bra idé, säger förbundsordföranden Göran Andersson och berättar att föreningen sökte projektstöd från förbundet för att komma igång.

I höstas gick de första tedanserna av stapeln och succén var ett faktum. Ingen

"Någon föreslog tedans
och det tog vi fasta på.
Det var en bra idé."

GÖRAN ANDERSSON

publikrusning kanske, men som mest var det 17 betalande gäster. Och gång nummer två var det många som kom igen. På plats fanns – så även i dag – fyra medlemmar från föreningen för att hjälpa till med biljettförsäljning och fikat i pausen. Inträdet kostar 50 kronor och fikat får man för under en tjuga.

Marknadsföringen sker med hjälp av flygblad som delas ut i hushållen i Gunnebo samt annonser – varav några är gratis – i lokaltidningarna.

– De flesta som kommer hit är inte medlemmar, utan dansintresserade från bygden. Men det känns som ett bra sätt att marknadsföra IOGT-NTO lokalt. Det är ju roligt att det händer saker i huset, säger Göran Andersson, som känner sig mycket nöjd den här eftermiddagen. Rekordmånga har kommit hit, fler än 25.

Gösta Svensson och Ulla Nordin-Thorstensson är kompisar från Gamleby som ofta går ut och dansar tillsammans. Gösta Svensson har dansat i hela sitt liv och Ulla Ulla Nordin-Thorstensson är med i ett folkdanslag. Nu är de här för första gången. De tycker att huset är väldigt fint och att tedansen känns charmig.

– Men det hade varit roligare om det hade varit lite fler ute på dansgolvet, säger Gösta Svensson och får medhåll av Ulla Nordin-Thorstensson.

– Ja, detta känns onekligen lite speciellt. Men jag tycker att det är festligt att det är så anspråkslöst. Det gillar jag!

Även Rainer Mäkitalo och Anna-Liisa Kallatsa är här för första gången. De åker ofta och dansar tillsammans på olika ställen i Gamleby och Vimmerby, men känner sig inte helt övertygade av IOGT-NTO:s tedans.

– Nej, jag saknar lite tryck! Musiken är för låg och det är för få som är här. Men det är nog ganska bra ändå. Vi gillar ju att dansa oavsett, säger Rainer Mäkitalo och tar Anna-Liisa Kallatsas hand och drar upp henne på golvet. För det är ju ingen vits med att sitta och hänga läpp så här en söndageftermiddag, när man kan ta en svängom. Må vara till lugn och lågmäld musik.

Men ändå.

Under fikapausen lättar stämningen och ett trevande samtal om trafik och andra vardagligheter tar vid medan de hembakta bullarna från det kommunala caféet inmundigas.

Anna-Liisa Kallatsa är belåten. Brödet och kaffet smakade utmärkt. Nu är hon redo för ytterligare en timmes dans innan det är dags att åka hem. ■

Kulturen blommar på Vattentorget i Växjö

Sista lördagen i januari arrangerades kulturnatten. 67 olika ställen i Växjö var med från tidig morgon till sen kväll. 3 900 personer besökte IOGT-NTO Vattentorget. Här fanns verksamhet för alla: hemlagat bröd och kultursoppa, månadens konstnärer, African Vibration, Irish Folk song. Och mycket mer.

Kul i Bosnien för duktiga värvare

Glada engagerade värvare på premieäventyr i Bosnien 2014. Kom igen nu och satsa på värvningen i år så vi blir ett stort härligt gäng som åker till Prag i augusti.

Glada Gutar frågade Gutar

IOGT-NTO på Gotland har i år arrangerat Gutar frågar Gutar för 33:e gången. Tävligen engagerar många gotlänningar och alla frågor har anknytning till Gotland. Man tävlar i tremannalag i tre omgångar och i årets final, som hölls den 22 mars i IOGT-NTO-lokalen i Visby, tävlade åtta lag. Förutom heder och ära får vinnarna göra frågorna till nästa års tävling. Ett uppdrag som inget lag hitills tackat nej till. Poängteras bör att endast ett av finallagen hade medlemmar från vår rörelse. Segrade i år gjorde Birgitta Stenström, Eva och Anna Gahnström.

1200

AKIVITETER ANORDNADES AV ÖREBRO LÄN UNDER 2014.

Bra årsmöte i Café Skogen, Örebro

Vi avslutade ett mycket aktivt 2014. 1200 aktiviteter under året, 91 personer gjorde ideella insatser. Årsmötet valde en ny ordförande: Kristers Andresen/Hildingsson som tog över efter Ann Mari Ekström som lett styrelsen under 27 år. Nu ser vi fram emot ett lika aktivt 2015.

Lärorika dagar i Jämtland

Gemensamma personaldagar för samtliga anställda inom IOGT-NTO-rörelsen i Jämtland och Västernorrlands län och studieförbundet NBV Mitt Sverige. Om samverkan och utveckling. En lärarik dag!

VAR MED!

Vill du ha med en notis från din förening eller från annan verksamhet inom IOGT-NTO? Skicka en kort text (max 100 ord) och en bild till accent@iogt.se. Skriv "I rörelse" i ämnesraden.

Härligt umgänge med mat

Lf 10 Nytt och Nöje/Wadköpingens folkdansgille, genomför 30-talet cirklar under året med bra hjälp av NBV Örebro Mälardalen. Just nu genomför vi ett prov med "Matresan", sex par i olika åldrar och med olika bakgrund träffas på fredagar och lagar mat. Varje par ihop med ett annat par fixar recept, mat och fakta om maten.

HALLÅ DÄR!

Monica Sunesson

Aktuell med boken "Lycka bor i nu"

Du har skrivit två böcker som getts ut på eget förlag. Vad handlar de om?

– Min första bok "Nykter och skitjobb" handlar om min uppväxt och om mina åtta år i Costa Rica. Min far startade ett SIDA-projekt där och jag flyttade med, trots att jag då var vuxen. Min andra bok handlar om livet efter Costa Rica och om min vilja att leva ut min fulla potential, utan droger. Jag har nu varit drogfri i 21 år.

Varför har du valt att skriva böcker?

– Jag har alltid skrivit. Dagböcker och små noteringar. Jag skrev av mig när livet kändes svårt och orättvist, det var min ventil. Folk sa

till mig att jag borde samla allt material och skriva en bok. Jag började skriva min första bok på pendeltåget mellan Nynäshamn och Stockholm, tre timmar per dag. Jag tog hjälp av en skriv-

coach som tyckte att det var bra att jag skrev en personlig skildring av mitt eget liv.

Hur har åren i Costa Rica präglat dig?

– Jag tyckte till en början att det var fritt och fint och roligt. Samtidigt skämdes jag över hur bortskämd jag var och hur mycket jag tog för givet. I Costa Rica är det många som har det väldigt svårt. Det blev en ögonöppnare.

Hur ser ditt liv ut i dag?

– Jag försöker leva ett vanligt svenssonliv. Jag har en relation, den första på elva år, vilket känns stort. Jag jobbar som kassörska, viker jag trivs bra med. Det är mer givande än folk anar. Tidigare var jag kassachef, med mer ansvar. Men jag gillar att kunna släppa jobbet när jag kommer hem. Jag planerar nu att skriva en bok om en kassörskas vardag och villkor.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Berörande om ADHD

Ingen familj är en ö

Anja Wikström

Ordfront

ROMAN Redan när My föds känner Ada att något är fel. Dottern gråter för jämnan och Ada upplever att hon är en dålig mamma. Och problemen ska bli än värre. När My är fyra år säger hon själv att hon inte är något bra barn. Ingen vill leka med henne. Hela familjen känner hur de inte passar in. Det är ständiga gräl, trots att de gör sitt bästa för att hjälpa och stötta My.

Men hon hamnar ohjälpligt utanför all gemenskap. När hon ska börja skolan påbörjas en utredning om ADHD och andra funktionshinder, eftersom det står klart att My har stora problem. Åren går och det blir både skolbyten och traumatiska kontakter med psykologer, BUP och Socialtjänst innan My till sist får en diagnos. Anja Wikström skriver medryckande och engage-

rande om hur det är att leva med ett barn som har ADHD och om alla de hinder som föräldrarna möter. I teorin ska alla barn med särskilda behov få hjälp.

Men verkligheten är ofta en annan. Ada och hennes man får kämpa som djur mot myndighet-

erna för att My ska få rätt hjälp. Man tänker på alla de barn som inte har lika engagerade och kompetenta föräldrar som My. Vad händer med dem?

En tankeväckande bok om ett viktigt och aktuellt ämne.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Anja Wikström, författare av "Ingen familj är en ö".

FOTO: MAX PALM

BOOK

Mysig men förutsägbar feel-good

Hundra omistliga ting

Lucy Dillon

Övers: Ann Björkhem

Forum

ROMAN Efter en smärtsam skilsmässa försöker Gina ta nya tag med sitt liv. I sin nya, mindre lägenhet ska hon försöka skala av och bara spara hundra omistliga ting. Under tiden påbörjar hon ett nytt jobbprojekt med ett hus som ska renoveras. Hon umgås med sina vänner, irriterar sig på sin mor, minns med vemod sin förlorade kärlek Kit och sörjer det faktum att hon inte fått bli mamma.

Projektet att fånga de ting i livet som är omistliga löper som en vacker röd tråd genom den här mysiga, väldigt brittiska, feel-goodromanen, som naturligtvis rymmer spirande kärlek – inte

bara till en man, utan också till en hund. Tragik, sjukdom, sorg och lycka i lagom doser.

Det är ganska sockersött och förutsägbart och stundtals lite för bra – Nick, föremålet för Ginas förälskelse, är inte bara fotomodellsnygg utan också varm, mänsklig och inklämmande.

Men man kan ändå inte låta bli att läsa vidare, eftersom boken faktiskt är väldigt underhållande. Slutet lämnas öppet och en skugga far över de sista sidorna. Ska sjukdom sätta käppar i hjulen nu när Gina äntligen har hittat lyckan?

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

FOTO: PRESSBILD

Asa Butterfield som Nathan ur filmen "X+Y".

Drama om matte och kärlek

FILM X+Y

Brittisk film med Asa Butterfield och Rafe Spall

DRAMA Nathan har alltid varit ett annorlunda barn. Kanske är han autistisk. Kanske är han ett geni. Eller både och. Han har svårt att lära känna människor, till och med sin egen mor. Men han har en unik begåvning för matematik.

Han ser världen i siffror. I ung ålder kommer han i kontakt med

en lärare som ger honom möjlighet att studera på en högre nivå än sina jämnåriga. Genom läraren får han veta att det finns en internationell olympiad för matematiker.

Nu finner Nathan sitt kall – här kan han briljera. Han blir uttagen till den brittiska truppen och får åka på träningsläger i Taiwan. För första gången i livet är han bland likasinnade – och sakta börjar han öppna sig mot omvärlden. X+Y är en filmtitel som kan väcka skepsis

hos en litteratörskande kulturperson. Hur kul kan en film om matte vara?

Men det här är ett varmt, välspelat och engagerande drama om en "annorlunda" pojke och hans väg ut i livet. Här ryms så mycket mer än mattetal: kärleken spirar både för Nathan och för hans mamma – och kanske finns det något viktigare i tillvaron än bara mattetal?

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Vaga vuxna på drift griper inte tag

FILM Evighetsbarnen

**Beate Grimsrud
Albert Bonniers Förlag**

ROMAN Fyra stockholmare i yngre medelåldern, Siri, André, Louise och Thomas, trängs på lilla hipa Södermalm tillsammans med säkert tusentals andra 35-åringar i en liknande situation.

Vilken situation då? De lever alla ensamma och har inte fått till det här med vuxenhet och barn och familj och jobb och allt det samhället kan förvänta sig av en

person över trettio. Siri flackar runt jorden som en förvuxen tjuvåring och tror sig ha blivit gravid med en guru. Men på ultraljudet syns inget barn. André lever ensam med en katt. Och Thomas jobbar som sjukhusfotograf. Det handlar om drömmar som inte blev och en tonårstid som aldrig går över. De är inte lyckliga, snarare lätt förvirrade.

Att Beate Grimsrud väljer att berätta om de här individerna är symptomatiskt. De är tidstypiska och det i sig är intressant. Varför denna längtan efter evig ungdom?

Men trots ett intressant tema och språk blir jag aldrig gripen av personerna i boken. De glider svalt förbi som undflyende skuggor. Jag har svårt att engagera mig.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

Cocinera och Julieta Zylberberg som Moza i "Wild Tales".

1 FILM "Wild tales", argentinsk film av Pedro Almodóvar. En suverän short-cut film om små ögonblick i livet som får stora konsekvenser. En felparkerad bil som leder till ruin. Ett bröllop som inte blir som förväntat. Roligt, berörande, skruvat och absurt.

FOTO: ©2013, JUAN SALVAREDDY

2 BOK "Galen i humlor" (Volante) av Dave Goulson. En gränslös kärleksförklaring till den

lilla, men mycket betydelsefulla humlan. I den här kuriösa boken berättar biologiprofessorn Goulson om humlans hemliga liv och pekar samtidigt mot framtiden. Hur humlorna mår säger mycket om hur vår planet mår.

3 DVD "Turist" av Ruben Östlund. Någon tycker den är intressant och sevärd. Det är den! Snyggt filmad, engagerande, välspelat och med ett moraliskt dilemma som belyses på ett suveränt sätt.

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Madeleine Forsberg

ÅLDER: 44 ÅR
BOR: I NYKÖPING
FAMILJ: MAN OCH TVÅ BARN
GÖR: LÄKARE

"För varenda
unge vi når har vi
gjort skillnad."

Hur länge har du varit medlem?

– Jag har varit medlem i nykterhetsrörelsen sedan jag var 13 år. Min bästa kompis var medlem, så då ville jag också. Sedan har det bara fortsatt med UNF och som vuxen IOGT-NTO – alltid i Nyköping. Jag har varit kvar för att jag har upplevt sammanhanget som väldigt givande och för att jag tycker det är viktigt att det finns nyktra alternativ och mötesplatser. Under UNF-tiden var det mycket politiskt engagemang och roliga gemensamma aktiviteter. I IOGT-NTO har jag hittat andra sätt att vara aktiv och är bland annat sekreterare i föreningen 225 Nyköping.

Hur då?

– Jag är också aktiv inom Junis och är kassör i en jättestor Junisförening här i Nyköping. Det känns viktigt och bra att alla barn, även de som kommer från svåra förhållanden, får en möjlighet att träffas och göra roliga, utvecklande saker tillsammans. Här i Nyköping har vi dans och simning, skapis samt kolloverksamhet under sommaren. Det är väldigt populärt och i min Junis-förening har vi ungefär 500 barn som kommer regelbundet. En stor del av min fritid ägnas åt det här.

Vilken är din drivkraft?

– Jag ser ett värde i att det finns nykter verksamhet för barn och jag vill jobba för det. För varenda unge vi når har vi gjort skillnad, även om de bara är med några år. De får med sig Junis värderingar om demokrati och allas lika värde och kanske kan det så ett frö. Men jag är generellt en väldigt föreningsaktiv person och är politiskt engagerad. Dessutom medlem i en badmintonförening!

Vad gör du annars?

– När jag är ledig så gillar jag att sticka, sy, baka och umgås med min familj. Annars jobbar jag ganska mycket. Jag är läkare inom palliativ vård på Nyköpings lasarett och stortrivs med det. Det är väldigt intressant och givande att få hjälpa människor i livets slutskede.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

ÅRETS TEMA UNDER FOLKNYKTERHETENS VECKA

Nu släcker vi ner alkoholreklamen är en tydlig kampanj som lätt kan kombineras med de planerade aktiviteterna under Folknykterhetens vecka. Läs mer om kampanjen och om veckan på hemsidan.

Nu kör vi! Tillsammans gör vi Folknykterhetens vecka 2015 till ett kanonarrangemang!

iogt.se/slackner
iogt.se/fnv

Sillvik

IOGT-NTO:S SOMMARHEM

Njut på Sillvik i sommar – boka ditt boende i dag

Sommarhemmet Sillvik ligger vid kusten i Torslanda utanför Göteborg. Vi har extra bra priser för dig som är medlem i något av IOGT-NTO-rörelsens förbund. Hyr en bungalow för fyra personer i en vecka, lördag–lördag, för 2 250 kronor.

Läs mer på www.sillvik.org • Boka på 031-56 08 24 eller iogt-ntosillvik@telia.com

FOTO: MARIA STEÉN

Vice förbundsordföranden. Andrine Winther

Vad händer om monopolet faller?

”Dags att bli alkoholpolitiker?”

Bara genom att vara medlem i IOGT-NTO gör du en insats för en bättre alkoholpolitik. När vi är många blir vår röst stark vilket leder till att politiker och andra lyssnar till oss. Men om du vill kan du göra mer.

Behövs det? Svaret är ja! Ett exempel. Just nu befinner sig det Isländska alkoholmonopolet, ATVR, under hot. Trots att en majoritet av befolkningen på Island inte vill se försäljning av alkohol i affärerna ligger frågan på den isländska riksdagens, Alltingets, bord.

Vi vet att det skulle vara förödande för folkhälsan på Island om alkoholmonopolet störtas. Det är enkel matematik. Ju mer tillgänglig alkoholen är desto mer dricker folk. Med ett finare ord kallas det för totalkonsumtionsmodellen.

Vad händer om alkoholmonopolet på Island faller? Blir det en dominoeffekt i hela Norden?

Troligtvis inte men vi vet inte säkert så låt oss inte ställa Sverige, Norge och Finland inför detta faktum.

Några saker som gör att Sverige är bra rustat mot detta: en övervägande

majoritet av befolkningen och politikererna står upp för en restriktiv och solidarisk alkoholpolitik. Här finns en stark och aktiv nykterhetsrörelse. Folk gillar Systembolaget och dess utbud. Dessutom har de bra koll på tillgängligheten. Succén med alkoholfritt fortsätter öka och unga dricker mindre än någonsin.

Men det kommer inte av sig självt. Vi måste hela tiden hålla uppe trycket i dessa frågor. Därför är det viktigt att alkoholpolitiken är något vi ständigt jobbar med.

Vi måste fortsätta att träffa politiker och beskriva varför en restriktiv alkoholpolitik är bra. Förser vi dem med argument har de lättare att ta bra beslut som stärker folkhälsan. Grundpelarna i alkoholpolitiken handlar om pris, tillgänglighet och reklam därför att alkohol inte är vilken vara som helst.

Det är enkelt och kul att göra en alkoholpolitisk insats. Bjud in lokala politiker där du bor till ett samtal. Ta med någon mer IOGT-NTO-medlem så blir det roligare. Ni behöver inte känna att ni ska kunna svara på allt utan diskutera vilka utmaningar ni ser där ni bor och se hur

ni kan lösa dem tillsammans. Passa på att beskriva de grundläggande delarna i den framgångsrika svenska alkoholpolitiken.

Alkoholnormen i samhället är extremt stark. Se om ni tillsammans kan hitta sätt att utmana den eller göra den mindre stark. Kanske finns det möjlighet att skapa fler alkoholfria zoner på er ort, i er stad eller stadsdel. Inte bara för unga. Vuxna behöver det också – kanske till och med mer.

Just nu har vi också ett guldäge med alkoholreklamen. Folk är grymt trötta på all reklam för alkohol som stör. Den sköljer över oss i TV och på andra ställen trots att det mesta av den är förbjuden. IOGT-NTO:s kampanj ”Nu släcker vi ner alkoholreklamen med den populära Alkoholstören” i spetsen, som dessutom har vunnit ett internationellt pris, är perfekt att ha som utgångspunkt.

Så. Visst är det dags att ta steget och göra en alkoholpolitisk insats.

Svårt att hänga med?

Lugn, gilla vår **Facebooksida** eller följ oss på **Twitter** så får du de viktigaste nyheterna automatiskt:

facebook.com/accentsmagasin
twitter.com/accentsmag

Vi skickar också ut ett nyhetsbrev via mejl varje fredag – anmäl dig på **www.accentmagasin.se** om du är intresserad.

accent

Accent söker ny chefredaktör

Vill du leda arbetet på en av Sveriges bästa medlemstidningar? Är du intresserad av folkrörelsearbete och alkohol- och narkotikapolitik?

Vi söker dig som är journalist, gärna med erfarenhet som redaktör eller annan arbetsledande befattning, och som är eller kan tänka dig att bli medlem i IOGT-NTO-rörelsen.

Se annons på accentmagasin.se för mer information. Eller hör av dig till Accentstyrelsens ordförande Kjell-Ove Oscarsson: 070-594 68 44.

accent

RESOR 2015

PORTUGAL 10 – 17 Sept.

Rundresa till Lissabon och norra Portugal där du får uppleva vackra landskap, charmiga medeltidsstäder, historiska monument och byggnader i en ganska okänd del av Europa.

Sydvästra USA 12 – 28 Okt.

Rundresa till kända orter och sevärdheter som ger dig en bred bild av USA. Du får bl.a. uppleva nationalparker, indiankulturer, nöjesmetropoler, storstäder och andra pärlor.

Vill du veta mer ?

Kontakta SOBER-resor,
Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen,
Tel. 031-265330, eller sänd ett mail till; soberresor@telia.com

SOBER RESOR

www.soberresor.se

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Stiftelsen Ansvar för Framtiden

Den 1 mars öppnar Stiftelsen Ansvar för Framtiden upp en ny ansökningsperiod gällande 2016 och sista ansökningsdatum är den 30 juni.

Stiftelsen Ansvar för Framtidens syfte är att främja nordiskt samarbete och vetenskaplig forskning rörande den helnyktra livsstilen och opinionsbildning för denna, samt att med denna inriktning också främja vård och fostran av barn. Fullständiga villkor och ansökningsblankett finns på stiftelsens hemsida

www.ansvarforframtiden.se.

Finns det intresse att skriva en ansökan i ditt distrikt finns det möjlighet till stöd av en resursperson på förbundskansliet.

Ta kontakt med Helena Bergkvist, 08-672 60 18 eller helena.bergkvist@iogt.se.

SÖK MEDEL HOS BROTTSOFFERFONDEN!

Vill er förening driva brottsofferinriktade projekt? Då har ni möjlighet att söka medel hos Brottsofferfonden. Enklast söker ni projektmedel genom en e-ansökan (e-legitimation behövs). Information på Brottsoffermyndighetens hemsida om hur ni ansöker.

Mer info och ansökan finns på <http://korta.nu/iogtnto-brott>.

ANSÖK TILL PROJEKTILDAREN

Nu är det tid att söka till Projektbildaren. En ettårig förberedande kurs för dig som tänker dig en framtid som anställd eller annat ledande uppdrag inom nykterhetsrörelsen. Kursen är ett samarbete mellan NBV, IOGT-NTO, UNF, Junis, UNF och Wendelsbergs folkhögskola.

All information finns på www.wendelsberg.se. Ansökan senast **15 maj**. Hjälp oss att sprida informationen till de i din närhet som kan vara intresserade.

FOLKNYKTERHETENS VECKA

Den **11–17 maj** genomförs **Folknkykterhetens vecka 2015**. På många ställen runt om i landet kommer det att genomföras olika arrangemang för att uppmärksamma nykterhetsrörelsen och våra idéer. Temat på den centrala kampanjen i år är **"Nu släcker vi ner alkoholreklamen"**.

Denna kampanj är lätt att kombinera med andra aktiviteter som genomförs. Ta kontakt med din IOGT-NTO-förening eller ditt distrikt och hör var och när det genomförs aktiviteter som du kan vara med på. Läs om vår kampanj på www.iogt.se/fnv.

PASSA PÅ FÖRE MIDSOMMAR – PROJEKTIDRAG

Har er förening något utvecklingsprojekt på gång som passar in i **2-miljonerspotten**? Passa på att skicka in er ansökan före midsommar så får ni svar innan vi stänger för semester v 27–32. Den 10 augusti öppnar vi för fler ansökningar. I år kan man söka för medlemsvärning, alkoholpolitik och nya verksamheter.

Sista ansökningsdag är **30 november**, eller så länge pengarna räcker. Mer info om Projektbidrag finns på www.iogt.se/medlemssidor.

VÄLKOMNA TILL IOGT-NTO!

Här ser ni de IOGT-NTO-föreningar som nybildats under 2015. Föreningarna, och deras medlemmar, hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!

- Lf 6678 IOGT-NTO Aktiv i Växjö, Kronoberg
- Lf 6679 IOGT-NTO Svea, Norrköping, Östergötland
- Lf 6680 IOGT-NTO Somali Woman Forum, Eskilstuna, Södermanland
- Lf 6681 IOGT-NTO SFHK, Hyltebruk, Halland
- Lf 6684 IOGT-NTO Midnimo Tierp, Uppsala län

ANMÄLAN TILL KONGRESSEN ÖPPEN TILL DEN 15 MAJ!

Lund – staden där det händer! Med våra ledord engagemang, folkrörelsegemenskap och fest ser vi till att göra kongressveckan oförglömlig. Ombuden kommer att fatta många kloka beslut och alla besökare får det trevligt tillsammans. Det utlovas utflykter, seminarier, fester, nattcafé och midnatts-konsert.

Kom ihåg att anmäla dig till kongressen senast den **15 maj**. Gå in på www.nykter15.se och anmäl dig nu, så ses vi i Lund!

LÄS HANDLINGAR INFÖR KONGRESSEN

På vår hemsida för kongressen kan du läsa alla de motioner, förslag och andra handlingar som kommer att behandlas på IOGT-NTO:s kongress i sommar. Allt eftersom handlingarna blir färdiga läggs de upp på hemsidan. Alla motioner till kongressen ligger redan där!

Gå in på www.nykter15.se och klicka på IOGT-NTO och sedan Förhandlingar för att läsa handlingarna.

MEDLEMSVÄRVARE: PLANERA HÖSTENS FÖRSTA PREMIE-RESA!

Är du en av våra medlemsvärvare? Notera då att den **27–30 augusti** är det möjligt att använda sina värvarpremier för att åka på en långweekendresa till vackra **Prag**. För att kunna följa med behöver du ha 30 st betalande nyvärvade medlemmar (under 2015) och du själv ska ha betalat din medlemsavgift.

SISTA ANSÖKAN FÖR STIFTELSE

IOGT-NTO har hand om några stiftelser som har sista ansökningsdag den **29 maj**.

- Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond: För IOGT-NTO-medlem som utbildar sig till läkare eller tandläkare.
- Stig Kroons fond för idéutveckling och entreprenörskap: För unga medlemmar som utvecklar idéer för att skapa resurser i arbetet med alkohol, droger och våld.
- IOGT-NTO:s ungdomsstiftelse: För aktiviteter/utbildning inom IOGT-NTO-rörelsen som stimulerar unga, för studerande ungdomar samt för kursgårdar/fritidsanläggningar för ungdomar.

Läs mer om alla stiftelser/fonder, deras kriterier och annan viktig information på www.iogt.se/fonder.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Delta på årsmötet i IOGT-NTO-distriktet
- Köp en lott från Miljonlotteriet
- Bär ett IOGT-NTO-märke på din jacka
- Tipsa en vän om något alkoholfritt
- Skriv ett vykort till en politiker om behov av alkoholfria mötesplatser

FÖLJ IOGT-NTO PÅ

KALENDARIVM 2015

APRIL

30 Sista ansökan Strandmanfonden

MAJ

11–17... Folknykterhetens vecka
14 Folknykterhetens dag
29 Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse, Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond samt Stig Kroons fond

JUNI

12 Accent nr 4 kommer ut
24–28... Kongress, Lund
28–5/7.. Politikerveckan i Almedalen, Visby

AUGUSTI

18–20... Distriktskonsulentsamling
28 Accent nr 5 kommer ut
31 Sista ansökan Oskar Franzéns stipendiefond

SEPTEMBER

4–6..... Värvarkickoff, Stockholm
7–13 Värvarkampanj individuell
14–19... Värvarkampanj Stockholms central
19–20... Konferens för distriktsordförande och -kassörer
21–26... Värvarkampanj Malmö central
Sep-okt.Världens barn-kampanj (datum ej bestämt)

OKTOBER

1–31 Värvarkampanj Fika för alla
2–4..... Regional nätverksträff för kamrattstöd
9 Accent nr 6 kommer ut
16–18... Regional nätverksträff för kamrattstöd
19 Sista dag för anmälan till frågetävlingen Pumpen

NOVEMBER

1–
–15/12.. NBV: Medlemsmötesperiod i avdelningarna
5 Värvarkampanj Stora fikadagen
6–8..... Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
8–9..... MR-dagarna i Göteborg
11 Dag om IOGT-NTO:s sociala företag
12 Frågetävlingen Pumpen
13 Accent nr 7 kommer ut
25 Internationella dagen mot våld mot kvinnor
30 Sista ansökan lokala utvecklingsprojekt
30–
13/12.... Julvärvarkampanj

DECEMBER

1–
–3/1 2016 Vit jul-kampanjen
1 Internationella Hiv-/aidsdagen
18 Accent nr 8 kommer ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

TEST

Foto: Pierre Andersson

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin
 Twitter: @accentmag
 Instagram: @accentmag
 Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent
 Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Att hålla en öl får dig att verka dummare
- Trots höjd skatt – billigare på Systemet
- Snus ökar risk för alkoholberoende
- IOGT-NTO pratade alkoholpolitik i tv
- Nykterhet orsak till äldsta syskonskaran

Fullt hus i FN-huset. När FN:s Kvinnokommission i New York anordnade sitt årliga möte passade IOGT på och ordnade ett event om alkohol och våld tillsammans med Bosnien-Hercegovina, mitt i FN-huset. Så många besökare kom att stolarna inte räckte till. Läs hela artikeln via: www.accentmagasin.se/bonus

Foto: Samantha Forsberg/Flickr/CC BY 2.0/Systembolaget

Accent testar vårens nya muster

Våren tittar fram och vad passar väl bättre då än att sitta ute med en must i hand? Accent har botaniserat bland vårens nya alkoholfria muster och hittat de absoluta musterna till fest och vardag.

Läs hela reportaget på: www.accentmagasin.se/bonus

Foto: Eva Ekeröth

Kampanj i Kenya för att minska ungas konsumtion

I Kenya vill staten minska försäljningen av alkohol till minderåriga. Därför lanserades i mars en kampanj för att få serveringsställen att kontrollera åldern på sina kunder. Kampanjen görs i samarbete med alkoholindustrin.

Läs hela reportaget på: www.accentmagasin.se/bonus

Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter flera gånger i veckan. En del av sakerna hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Nathalie C. Andersson: nathalie.andersson@iogt.se.

															
				UNDER- HÅL- LANDE		Accent nr 3	KAN SYSKON STÄR PÅ TUR		DYR KRYDDA		DEL AV SKÅDE- SPEL				
				HON I KONYA OCH TA- LAR HON		RE- PE- TE- RAT									
				MYLLVÄXT UTAN GRÖNA DELAR	JUPITER- MÅNE		ADELS- MÄRKE KRYSS- ANTILOP			NALLE PUHS KOMPIS					
				BRUKAR BRAND- MAN		KAJKU- SINEN		BÅT- PLATS MÖBEL- VIRKE							
												FÅR DET INTE BLI I KORS- ORD	SATS I MUSIKEN BIBEL- DEL		STOR HJORT BUSK- MAN
				FÖR- ÄDLA ÅR ITALIEN	VÄNLIG OCH OVÄNLIG					BLIR SPAD PÅ BLAD		RAMEL HAR VI PÅ NACKEN			
										VAN- VÖRDIGT OM VAN					
				KAN VISSA UGGLOR I MOSEN	KORT VAPEN KORT STYCKE		SPEK- TAKEL PÅ MARKNAD		FORD- MODELL PYSS- LINGEN			FÖLJD NISSE SOM SVÄNGDE			VIKTIG NÄRING I TUR- KIET
				VISS AFTON I VEDBAEK								LYNX LYNX CENTRALT I DAGHEM			
				DRÅNG- GÅNG	IRVING NÄRA SUNDS- VALL			UPP- RIKTIGT SAGT						DEN ÄR SLO	
					HJORT- RON- STÄLLE		EFTER FRUKT- DELNING YTA								
				SALLERT OCH TRENTER				MOLAR RYMD- SONDER 1961-65				CHARLES, ADDAMS OCH CONNIFF			TON I SKALAN
				AMMO- NIUM- KLORID		PRESI- DENT I TANZANIA 1962-85				HAR EN SLÄK- TING I KNIPA		GOSPEL- CYNDEE			
				Ö PÅ VÄST- KUSTEN			NATT- TUPPEN PEKKA						BJARNE MED TENOR- SAXEN		
Kryss och foto: Anders Perstrand															

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 25 maj 2015. Märk kuvertet Kryss 3/2015.

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 1 2015

Första pris: sex Tjugan-lotter vinner **Barbro Lindgren**, Umeå.
Två Tjugan-lotter var vinner: **Karl-Gustav Hägglund**,
Domsjö, **Inger Vestergård**, Munkfors, **Eva Ljungberg**,
Jönköping, **Tyra Erlandsson**, Hedemora, **Barbro Steen**,
Sävedalen, **Stina Öhman**, Jönköping, **Sven Druid**, Skövde,
Lars Brandt, Jönköping, **Lars Siljeholm**, Borlänge,
Anna-Stina Lindqvist, Uppsala. Accent gratulerar!

LÖSNING NR 1 2015

Accent-kryss nr 1-2015 Lösning											Ä		S			T		H				
											A	S	K	I	M			E	K	O		
													Ö	N	A	T	I	O	N			
											B			A	G	E	N			↓		
										Ä	R	→	L	I	K	A		A	S			
		A	J		N	↓		Ä	R	T		P										
		T	U	N	I	S			S	Ä	R	A		F	Y							
		T	↓	F	L	I	S		P	O	S	E	R	I	N	G	A	R				
	B	A	H		Ä	S	N	A	↑	M	A	N	↓	S	T	A	V	A				
P	Ä	P	A	S	S	L	I	G	A	↓	V	I	S		S	M	Ö	R				
	L	A	T		T	A	N	A		B		K	O	R	A		R					
A	V	S	T	Ä		V	G		V	Ä	G		M	Ö	T	S		R				
	E		E	S	R	A		F	Y	R	A	R	↘	S	T	A	T	Y				
	R	A	N	K	A		A	R	E	A	L		S	T	E	G	R	A				
A	K	T	↘	A	V	→	F	Ö	R	→	T	U	R	I	S	T	E	N				

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Vad blir snackisar inför kongressen?

I juni är det dags för kongress, IOGT-NTO:s högsta demokratiska organ. Men vad är viktigt inför den – och hur går debatten?

För att svara på det bjuder Accent in till diskussioner, tv-inslag och intervjuer i tv-soffan. Programmet "Snack med Accent" kommer livesändas tre gånger under våren och kommer bli något du inte vill missa!

Datum:**Tisdagen 21 april** 19.00**Tisdagen 19 maj** 19.00**Tisdagen 9 juni** 19.00**Snack med****accent**

Se programmet live eller i efterhand via:

www.youtube.com/user/tidningenaccentwww.accentmagasin.se/snackmedaccent